SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо про Україну!

Рік 117, ЧИСЛО 47, П'ЯТНИЦЯ, 19 ЛИСТОПАДА 2010 РОКУ 1893 Vol. 117, No. 47, FRIDAY, NOVEMBER 19, 2010 $1.00

Розгляд проєкту нового Податкового кодексу викликав масові протести

КИЇВ. – В той час, коли понад 30 тис. осіб протестували в Києві проти запропонованого урядом Податкового кодексу, Верховна Рада України 16 листопада на пленарному засіданні розглянула 586 поправок до проєкту Податкового кодексу і ухвалила 20 статтей цього документа з 340. Провідник фракції Партії Реґіонів Олександер Єфремов очікує, що Податковий кодекс буде схвалено у цілому 18 листопада.

Підприємці страйкують проти ухвалення кодексу, який передбачає значне посилення тиску на мале підприємництво. Робота ринків по всій Україні 4 листопада була паралізована. Акції протесту відбулися в Кременчуці, Тернополі, Одесі, Полтаві, Харкові, Хмельницькому, інших містах.

Наймаштабніше віче відбулося під стінами Верховної Ради. Протестувальники стукали в металеві відра, сиґналили, скандували: „Україна для людей, а податки – для влади". Вони також встановили намети біля Верховної Ради на знак протесту проти ухвалення Податкового кодексу. На найбільшому з них було написано „Зупинимо податковий терор!".

Член координаційної ради Всеукраїнської асамблеї малого й середнього підприємництва Ігор Запрудський повідомив, що намети стоятимуть до наступної акції протесту, а якщо після неї не буде схвалено жоднихрішень на користь підприємців, то й далі.

Генеральний директор Союзу підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств В'ячеслав Биковець стверджує, що податкові нововведення згубні для підприємництва. Спрощена система сплати податків скасовується для юридичних осіб, хоча, за статистикою, вони найбільш дисципліновані платники. Не задовольняють підприємців підвищення ставок оренди землі в два-три рази, збільшення вартости патентів, вимога застосовувати касові апарати.

Учасники протестів проти Податкового кодексу 17 листопада створили в інтернеті блоги для координації дій. Ця мережа дає можливість розміщувати повідомлення прямо з мобільних телефонів.

Водночас уряд пишається новим Податковим кодексом. Прем'єр-міністер Микола Азаров заявив, що кодекс усуне суперечності в різноманітних законах та інструкціях, які завжди трактувалися на користь чиновника, створить стимули для прискореного оновлення української економіки, впровадження нових технологій.

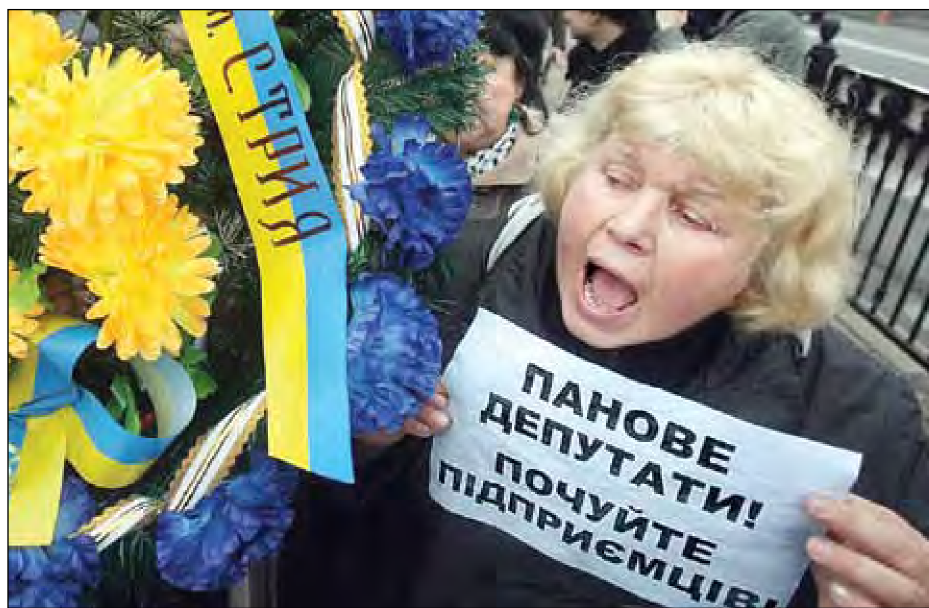
Але у новому Податковому кодексі не сказано, що буде зроблено для того, аби створити нові робочі місця, коли запрацюють заводи і фабрики, які простоюють зараз, а їхні робітники та службовці змушені торгувати на базарах.

„Податкові вакації" може отримати тільки Чорнобильська атомна електростанція, частково – оздоровчі табори „Артек" і „Молода гвардія" і підприємства, де понад 50 відс. працівників – інваліди. У праві на єдиний податок у новому кодексі відмовлено перукарям та іншим представникам сфери послуг, які будуть змушені закрити свої малі підприємства. Кабінет міністрів України готується до підвищення пенсійного віку.

„Новий Податковий кодекс націлений не на те, щоб розвинути українську економіку, а щоб вичавити з неї побільше, – упевнений провідник партії „Фронт Змін" Арсеній Яценюк. – „Більш досконалі податки" дивним чином не враховують коштовну нерухомість, якою обросли українські чиновники та політики. Новий Податковий кодекс уряд олігархів влаштовує, а для простих українців він спричинить лише погіршення їхнього життя. *(УНІАН)*

Плякат із зображенням дулі, прикріплений до повітряних кульок, з'явився у залі Верховної Ради 16 листопада. Депутати з Бльоку Юлії Тимошенко вивісили у сесійній залі парляменту плякати: „Ні" податковому терору!", „Народу – нові податки! Олігархам – нові мільярди!". Фото: УНІАН

Учасниця акції протесту з вимогою накласти мораторій на розгляд урядового проєкту Податкового кодексу біля Верховної Ради України в Києві 16 листопада, коли парлямент пікетували понад 30 тис. осіб. Фото: УНІАН

Патріярх Філарет у Вашінґтоні вшанував пам'ять жертв Голодомору

ВАШІНҐТОН. – Під час візити до США Патріярх Київський і всієї Руси-України Філарет 10 листопада відвідав місце, де плянується встановити пам'ятник жертвам Голодомору 1932-1933 років в Україні, на перехресті двох головних вулиць – Масачусетс-авеню і Норт Капітол-стріт, поблизу Капітолію. Предстоятель Української Православної Церкви Київського патріярхату в присутності представників української громади вшанував пам'ять жертв Голодомору і виголосив поминальну молитву.

Яро Бігун

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

За твори про Голодомор Шевченківську премію не дадуть

КИЇВ – Президент України Віктор Янукович викреслив з положення про Національну премію України ім. Тараса Шевченка пункт, згідно з яким „ Національна премія встановлюється для нагородження громадян за найвидатніші твори... у тому числі твори, які висвітлюють тему Голодомору 1932-1933 років в Україні". Про це повідомив Центр досліджень визвольного руху. Раніше, у грудні 2007 року, Президент Віктор Ющенко розширив тематику для розгляду творів, висунутих на нагороду ім. Т. Шевченка, додавши до положення про Національну премію такий текст: „У тому числі твори, які висвітлюють тему Голодомору 1932-1933 років в Україні". Очевидно, це виявилося серйозною проблемою для В. Януковича, який для скасування цього пункту навмисне видав указ. Національна премія встановлюється для нагородження громадян за найвидатніші твори літератури і мистецтва, публіцистики і журналістики, які є вершинним духовним надбанням Українського народу, утверджують високі гуманістичні ідеали, збагачують історичну пам'ять народу, його національну свідомість і самобутність, спрямовані на державотворення і демократизацію українського суспільства. Нагородження Національною премією провадиться Указом Президента України. Услід за Україною низка країн світу визнала Голодомор 1932-1933 років в Україні геноцидом. Натомість Президент України В. Янукович заперечує, що масове вбивство українців голодом у 1930-их роках було геноцидом. *(Радіо „Свобода")*

Д. Табачник заборонив підручник історії

КИЇВ. — Міністерство освіти і науки позбавило статусу навчального посібника для вузів книгу „Історія українського права" Івана Грищенка, декана юридичного факультету Київського Національного університету ім. Шевченка. Як пояснив глава Міністерства освіти Дмитро Табачник, книга містить „крамольні" речі: згідно з посібником, росіяни і українці етнічно і генетично відрізняються. „Там пишеться про те, що росіяни і українці відрізняються в розумовому, етнічному і генетичному стосунках. Там також говориться, що в Росії ніколи не було права і багато що інше", – зазначив Д. Табачник. Міністер заявив, що Міністерство освіти раніше рекомендувало книгу, як навчальний посібник для вищих навчальних закладів. „Я вважаю, що будь-який автор має право на будь-які погляди. Ми зробили тільки однеєдине: відкликали з цього підручника гриф „навчальний посібник для вузів", – повідомив 15 листопада Д. Табачник. *(ЗІК)*

В. Балога призначений міністром з надзвичайних ситуацій

КИЇВ. — Президент України Віктор Янукович призначив екс-голову Адміністрації Президента Віктора Балогу міністром з питань надзвичайних ситуацій. Відповідний указ глава держави підписав 12 листопада. В. Балога очолював це міністерство в урядах Юрія Єханурова та Віктора Ющенка. Попереднього міністра Нестора Шуфрича звільнили ще влітку. Після цього Кабінет Міністрів призначав кількох виконуючих обов'язків, останнім з яких був Михайло Болотський. Сам В. Балога кілька разів спростовував можливість його призначення на цю посаду. В одному з інтерв'ю чотири місяці тому він наголосив, що „не збирався, не збирається і не збиратиметься у Міністерство надзвичайних ситуацій. Я вже говорив журналістам, що це міністерство може очолити хто завгодно, тільки не В. Балога", – сказав він. Водночас незадовго до місцевих виборів в етері одного з українських телеканалів він заявляв, що готовий до співробітництва з В. Януковичем і Партією Реґіонів. Як відомо, Президентові В. Януковичеві після повернення до Конституції 1996 року більше не потрібно отримувати згоду парляменту на призначення міністра. *(„Газета по-українськи")*

Хто дав гроші на конкурс ім. П. Яцика

КИЇВ. — Проведення в Україні цьогорічного XI Міжнародного конкурсу з української мови ім. Петра Яцика стало можливим завдяки потужній фінансовій підтримці провідника партії „Батьківщини" Юлії Тимошенко, заявив виконавчий директор Ліґи українських меценатів, секретар Ради Національної спілки письменників України, співголова Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика Михайло Слабошпицький, відкриваючи 9 листопада конкурс в селі Верхнє Синьовидне Сколівського району на Львівщині. Міністерство освіти України саботувало проведення цього конкурсу. „Це безпрецедентний випадок, такого не було 10 років поспіль. Стривожена українська громадськість звернулася з відкритим листом до міністра освіти Дмитра Табачника, але відповіді так і не отримала. Незважаючи на таку позицію влади, конкурс таки відбувається у 30 країнах світу, де мешкають українці", – наголосив М. Слабошпицький. *(УНІАН)*

Проєкт закону про мови суперечить Конституції

КИЇВ. — Проєкт закону про мови, який пропонує зняти більшість мовних обмежень в освіті, діловодстві та засобах масової інформації, суперечить Конституції України. Такий висновок зробив 11 листопада Комітет Верховної Ради з питань культури й духовности. Голова комітету Володимир Яворівський наголошує, що вносити його на розгляд до Верховної Ради передчасно. В. Яворівський підкреслив: „Інститут української мови, Інститут права при Верховній Раді, Києво-Могилянська академія вважають, що цей закон відповідає 10-ій статті Конституції, яка твердить про те, що в українській державі є єдина мова, яка має статус державної – це мова українська". *(„5-канал")*

Під стінами ВР проходять масові протести

КИЇВ. — Масові протести під стінами Верховної Ради 15-16 листопада влаштували активісти різних громадських рухів та незалежні профспілки. Зокрема вони виступають проти ухвалення у нинішньому вигляді Трудового кодексу. В акції протесту підприємців біля Верховної Ради України беруть участь понад 20 тис. осіб. Протестувальники закликають депутатів провести з цього питання відкриті парляментські слухання і переглянути низку положень документу, зокрема тих, що стосуються збільшення тривалости робочого дня і робочого тижня. Також протестувальники закликають зняти з реєстрації скандальний законопроєкт про мови. На думку активістів, цей документ в обхід Конституції запроваджує у державі двомовність. *(„5-канал", Радіо „Свобода")*

З „Єдиного Центру'" вийшла Леся Оробець

КИЇВ. — Одна з провідників партії „Єдиний Центр", Леся Оробець, оприлюднила 13 листопада заяву про вихід з тієї партії. Заява з'явилася через день після повідомлення про призначення іншого провідника „Єдиного Центру", Віктора Балоги, міністром з надзвичайних ситуацій. В. Балога був одним з засновників „Єдиного Центру" – партії, яка відкололася від „Нашої України". На місцевих виборах кандидати „Єдиного Центру" називали себе опонентами теперішньої влади. „Єдиний Центр" переміг у Закарпатті, а В. Балога гостро критикував владу за тиск і намагання „спотворити результати виборів". 28-річна Л. Оробець – одна з наймолодших депутатів у парляменті. Вона стала депутатом три роки тому. Л. Оробець критикувала дії влади, особливо гостро – міністра освіти Дмитра Табачника. У Верховній Раді вона – голова підкомітету з питань освіти. Її батько Юрій Оробець був активним членом „Нашої України" і союзником Віктора Ющенка. Ю. Оробець очолював у Верховній Раді слідчу комісію з розслідування фальсифікацій виборів посадника Мукачева, на яких 2004 року кандидував В. Балога, а згодом комісію, яка вивчала справу про зрив виборів посадника Черкас. Чотири роки тому Ю. Оробець загинув в автомобільній аварії. *(Бі-Бі-Сі)*

Фракцію БЮТ у Верховній Раді перейменували

КИЇВ. — Фракція Блок Юлії Тимошенко ухвалила рішення про перейменування, про це 16 листопада під час ранкового пленарного засідання парляменту повідомив голова Верховної Ради Володимир Литвин. За словами В. Литвина, відповідне рішення було ухвалене на засіданні фракції. Відтепер фракція буде називатися „БЮТ-Батьківщина". *(УНІАН)*

6.6 млн. українців шукають щастя за кордоном

КИЇВ. — Україна займає п'яте місце в світі серед країн з найбільшою кількістю еміґрантів. Про це 11 листопада повідомив Світовий банк у своїй останній доповіді „Міґрація та грошові перекази". За даними за цей рік, за кордоном знаходиться 6.6 млн. українців, які виїхали у різні роки (це майже 15 відс. від загальної кількости нинішнього населення України). За кількістю еміґрантів Україна поступається тільки Мехіко (11.9 млн.), Індії (11.4 млн.), Росії і Китаю (11.1 та 8.3 млн. відповідно). Україна втрачає дипломованих фахівців: за кордоном працюють 3.5 відс. українців з вищою освітою. Всього з України до Росії виїхало майже 3.6 млн. осіб, а у зворотному напрямку – 3.7 млн. Наступними за популярністю серед українців країнами є Італія, США, Польща. Цього року українські заробітчани перевели своїм родинам 5.3 млрд. дол. Це на 2 млн. дол. більше, ніж минулого року, коли була криза. Це більше, ніж річний дохід від експорту зерна (4 млрд. дол.). *(„Газета по-українськи")*

Україну закликають зупинити переслідування правозахисників

КИЇВ. — Українська влада повинна негайно повернути матеріяли та обладнання, вилучені у правозахисника Дмитра Ґройсмана та Вінницької правозахисної групи, яку він очолює, а також дозволити організації відновити власну законну правозахисну діяльність. Про це йдеться у заяві міжнародної правозахисної організації „Human Rights Watch". „Владні структури повинні провести розслідування випадку незаконного втручання у працю організації та притягнути відповідних осіб до відповідальности", – заявили 11 листопада в „Human Rights Watch". Міліція здійснила обшук у квартирі Д. Ґройсмана та бюрі організації 15 жовтня у зв'язку з нібито розповсюдженням порнографії. Організація, яку очолює Д. Ґройсман, документує випадки порушень прав людини, у тому числі катувань та жорстокого поводження з особами, які перебувають в ув'язненні та психіятричних закладах. *(Радіо „Свобода")*

За сприяння Ю. Тимошенко вийшла книга про українську діяспору

КИЇВ. — За сприяння провідника партії „Батьківщина", колишнього прем'єр-міністра Юлії Тимошенко вийшла з друку книга Заслуженого журналіста України Олександра Карпенка „Українці – від моря до моря". Як повідомив 11 листопада Блок Юлії Тимошенко, у книзі розповідається про життя українських громад за кордоном. В її основі лежать статті і фоторепортажі О. Карпенка з вислідів його подорожей місцями розселення українців – у Росії, Бразилії, Портуґалії, Казахстані, Хорватії та інших державах світу. Серед питань, які ставить автор у своїй книзі, – „У чому історична місія українства, яка його національна ідея, які визначальні риси? У чому, зрештою, причина нашої роз'єднаности?". Як наголосив О. Карпенко, працюючи над книгою, він прагнув об'єднати в ній всіх українців: і тих, що за кордоном, і тих, що в Україні. *(„Кореспондент")*

Вручено премії Фундації Омеляна і Тетяни Антоновичів

Учасники церемонії вручення премій Фундації Омеляна і Тетяни Антоновичів 8 листопада у Посольстві України у Вашінґтоні (зліва): Роман Шпорлюк, Боґуміла Бердиховська, Олександер Моцик, Олександра Гнатюк, Роберт Купецький, Ігор Воєвідка, Марта Богачевська-Хомяк, Тамара Гундорова, Андрій Левицький, Роман Слоневський.
Фото: Яро Бігун

ВАШІНҐТОН. — У Посольстві України у Вашінґтоні 8 листопада відбулося вручення щорічних премій Фундації Омеляна і Тетяни Антоновичів. Стало вже традицією, що щорічні премії Антоновичів вручається особам з різних ділянок українознавства.

Серед минулих лавреатів були такі видатні вчені-українознавці, літературознавці, прозаїки та історики, як Василь Барка, Орест Субтельний, Леонід Плющ, Ліна Костенко, Юрій Шевельов, Роберт Конквест, Збіґнєв Бжезінський, Євген Гуцало, Дмитро Павличко, Оксана Забужко та інші особи, що внесли чималий вклад у розвиток україністики.

Серед лавреатів були громадяни різних країн і різної національности. Цьогорічними лавреатами нагороди Фундації Омеляна і Тетяни Антоновичів стали дві громадянки Польщі – Боґуміла Бердиховська та Олександра Гнатюк.

Д-р Б. Бердиховська працює в галузі україністики та польсько-українських стосунків. У 1980-их роках вона була зв'язковою між польською опозицією та українською Гельсінкською спілкою. Вона також очолювала передвиборну команду тодішнього кандидата до польського Сейму Володимира Мокрого. Якийсь час вона працювала в комісії з справ національних меншин у Дорадчому комітеті при президентах Польщі й України. Вона є автором і співавтором наукових праць з україністики.

Друга лавреатка, О. Гнатюк, закінчила Варшавський університет, де отримала ступінь маґістра, а опісля доктора. Вона викладала у Варшавському університеті, в Міжнародній школі гуманітарних наук та очолювала Відділ української літератури в Інституті славістики Польської академії наук, працювала радником польського Посольства в Києві і тепер викладає в Національному університеті „Києво-Могилянська академія".

О. Гнатюк є автором книжок „Прощання з імперією", „Українська барокова духовна пісня" і „Бунт покоління" (ця праця – у співавторстві з Б. Бердиховською). У книжці „Прощання з імперією" розглядається питання української ідентичности.

Вручення премій відбулося під час церемонії, на якій виступали Посол України Олександер Моцик і Посол Республіки Польща Роберт Купецький. Захід проводився обома мовами – українською і польською, тому що і Посол О. Моцик, який раніше був Послом у Варшаві, і деякі члени журі говорять також по-польськи. Завдяки знанню обох мов, які використовувались під час церемонії, вона проходила в надзвичайно дружній, добросусідській атмосфері.

Посол О. Моцик підкреслив, що в перших роках після проголошення Незалежности України подружжя Антоновичів віддало свій будинок для потреб українського посольства. Він пригадав слова Ліни Костенко про цю премію як „чисту нагороду з чистих рук". О. Моцик віддав належне цьогорічним лавреатам, які зробили дуже багато для поєднання між українським і польським народами, популяризації української спадщини у світі.

Посол Польщі Р. Купецький нагадав слова відомого польського інтелектуаліста, редактора паризької „Культури" Єжи Ґедройця, що „немає вільної України без вільної Польщі, і вільної Польщі – без вільної України". Ці слова і тепер є основою польської закордонної політики, – додав він.

Про працю Фундації розповів її голова д-р Ігор Воєвідка, який передав слово голові журі д-рові Марті-Богачевській-Хомяк, котра подякувала членам журі д-рові Романові Шпорлюкові (представив лавреата Б. Бердиховську), д-рові Тамарі Гундоровій (представила О. Гнатюк).

У своїх виступах цьогорічні лавреати розповіли про головні теми своїх досліджень, про працю в галузі культурних, літературних і політичних стосунків між Україною і Польщею, про европейські перспективи України. Вони також віддали належне проф. Богданові Осадчукові, Яцекові Куроневі, згадуваному вже Є. Ґедройцеві та іншим особам, що, всупереч деяким минулим проблемам, внесли великий вклад у поєднання між обома народами. Б.Бердиховська підкреслила, що польсько-українські взаємини – це великий успіх.

Д-р Т. Гундорова розповіла про перекладацьку працю О. Гнатюк, про те, що вона вже створила перекладацьку школу. В колі її інтересів є інтелектуальна історія. Вона знайомить польське суспільство з працями видатних українців. Крім цього, вона представляє ролю, яку Україна може відіграти в Европі, – сказала Т. Гундорова.

О. Гнатюк звернула увагу на важливість діялогу в демократичному світі. Вона також розповіла про свої зацікавлення україністикою, про дискусії в польському середовищі в 1970-80 роках. Після офіційної частини товариська дискусія продовжувалася у Кам'яній залі Посольства України. *(„Голос Америки")*

СКУ закликає В. Януковича і Верховну Раду припинити наступ на українську мову

До „Свободи" 8 листопада надійшов лист Світового Конґресу Українців в обороні української мови, який вміщено нижче.

У червні під час офіційної зустрічі з Президентом Віктором Януковичем президент Світового Конгресу Українців (СКУ) Євген Чолій висловив глибоку стурбованість СКУ у зв'язку з загрозою впровадження в Україні російської мови як другої державної.

Президент СКУ також передав Меморандум про важливі питання, що стосуються України та української діяспори, у якому серед іншого звертається увага на заяву заступника голови Партії Реґіонів Бориса Колесникова про наміри піднести статус російської мови до рівня державної, а також на законопроєкт цієї партії „Про реґіональні мови і мови меншин", згідно з яким до мов, які потребують захисту, було зараховано і російську мову.

Незважаючи на те, що з моменту цієї зустрічі минуло кілька місяців, СКУ так і не отримав відповіді на порушені в меморандумі питання. У той же час наступальні наміри Партії Реґіонів були підтверджені законопроєктом „Про мови в Україні", який 7 вересня на розгляд Верховної Ради представили член Партії Реґіонів Олександер Єфремов, провідник Комуністичної партії Петро Симоненко та депутат від Бльоку Володимира Литвина Сергій Гриневецький.

За своїм змістом концепція цього законопроєкту та більшість його основних норм суперечать Конституції України, оскільки спрямовані на кардинальну зміну основ державної мовної політики. У ньому зокрема передбачається запровадити статус мов та порядок їх використання в Україні. Для цього пропонується ввести ряд різних невідповідних Конституції України понять, як, наприклад, „реґіональна мова", „реґіональна мовна група", „українсько-російська двомовність", та закріпити право на використання реґіональних мов нарівні з державною мовою.

Спотворюючи суть взятої за основу европейської хартії реґіональних мов або мов меншин, яка спрямована на захист мов, що перебувають на межі зникнення, новостворений законопроєкт зараховує російську мову до категорії реґіональних та дає підстави для її повернення в роботу місцевих органів влади, в освіту, судочинство та в засоби масової інформації. Разом з цим іґнорується той факт, що протягом кількох століть панування в Україні царської та радянської імперій російська мова, яка насильно впроваджувалась у всі сфери суспільного та державного життя, набула такого поширення, що витіснила з ужитку рідну мову українського народу, яка постійно зазнавала жорстоких репресій та утисків.

Законопроєкт „Про мови в Україні" також суперечить принциповій вимозі Европейської хартії реґіональних мов або мов меншин, яка стверджує, що охорона і розвиток реґіональних мов або мов меншин не повинні зашкоджувати офіційним мовам і необхідності їх вивчати.

СКУ закликає Президента В. Януковича та Верховну Раду припинити наступ на українську мову як єдину державну мову в Україні та не допустити прийняття антиконституційного законопроєкту „Про мови в Україні", який став би серйозною перешкодою в розвитку української мови як державної в Україні та спричинив би нову форму русифікації України.

СКУ

АМЕРИКА І СВІТ

Нові провідники Конґресу США

ВАШІНҐТОН. — Від 15 до 19 листопада відбувалися вибори нових провідників Конґресу США, а також ознайомлення новообраних законодавців з правилами поведінки й парламентськими настановами. Коли у січні збереться Конґрес 112-го скликання, то більшість Палати Представників становитимуть депутати Республіканської партії. Вони фактично стануть правлячою партією. Демократи, які втратили на останніх виборах 60 місць, перетворяться на опозиційну меншину, тож Ненсі Пелосі, яка протягом останніх чотирьох років була речником Палати, поступиться місцем республіканському колезі. Зауважимо, що речник Палати Представників є третьою за ранґою особою у владній системі США, після Президента й віце-президента. У січні цей високий титул перейде до Джона Бейнера, конґресмена від штату Огайо. Йому 59 років, до речі – 17 листопада в нього день народження. Провідником республіканської більшости стане Ерік Кантор, 47-річний конґресмен від штату Вірджинія. Цікаво, що Н. Пелосі, 70-річний речник Палати Представників, хотіла б зберегти за собою провідну позицію серед демократичної меншини, але опоненти вважають Н. Пелосі винною у приголомшливій поразці демократів на виборах. Між тим, до Вашінґтону з'їхалося понад 80 новообраних законодавців. Працювати вони почнуть у новому році, а тепер у них відбуваються семінари й засідання, на яких новачків ознайомлюють з правилами парламентського життя. *(Радіо „Свобода")*

У Франції – новий уряд

ПАРИЖ. — 15 листопада Франція отримала новий уряд. Його склад оголосив глава канцелярії президента країни – Клод Геан. Змінилися чільники міністерства закордонних справ. Зовнішньою політикою замість Бернара Кушнера тепер опікуватиметься Мішель Альо-Марі. Збройними силами керуватиме колишній прем'єр Ален Жюпе. У відставку відправили міністра праці Еріка Верта. Його відомство об'єднали з міністерством охорони здоров'я. Е. Верта називають головним автором пенсійної реформи, запровадження якої призвело до протестів. 13 листопада уряд добровільно пішов у відставку. Президент Франції Ніколя Саркозі одразу ж оголосив, що прем'єр-міністер Франсуа Фійон залишиться на своїй посаді. *(„5-канал")*

Завершилася зустріч країн Азійсько-тихоокеанської економічної співпраці

ТОКІО. — Провідники країн Азійсько-тихоокеанської економічної співпраці (АТЕС) завершили дводенну зустріч у японській Йокогамі. У своїй підсумковій заяві провідники зазначили, що вони підтримують ідею створення у реґіоні зони вільної торгівлі. У зустрічі взяли участь керівники 21 країни. Вони відклали на бік свої суперечки щодо валютної політики і заявили, що вдадуться до конкретних кроків для створення азійсько-тихоокеанської зони вільної торгівлі. Таким чином, економіки США, Китаю та Японії будуть зв'язані з країнами реґіону Тихого океану, темпи зростання економік яких є серед найшвидших у світі. Прем'єр-міністер Японії Наото Кан прочитав документ, який він назвав Йокогамським баченням. Він заявив, що для збереження ролі рушійної сили у ґльобальній економіці членам АТЕС необхідно поглибити економічну інтеґрацію. *(„Голос Америки")*

У М'янмарі звільнили Аун Сан Су Чі

ЯНҐОН, М'янмар. — За повідомленнями з столиці М'янмару (Бірми), 12 листопада провідника продемократичного руху Аун Сан Су Чі звільнили з-під домашнього арешту після 15 років. Раніше урядовець повідомив, що представники влади зачитали Аун Сан Су Чі наказ про її звільнення з-під домашнього арешту. Аун Сан Су Чі може відмовитися підписати наказ або може вийти з її будинку.

Раніше влада почала знімати кордон безпеки довкола будинку Аун Сан Су Чі, і на подвір'я приїхали урядові автомобілі. Сотні її прихильників перебували біля будинку, очікуючи на звільнення опозиціонерки. Між поліцією та її прихильниками виникли сутички через відсутність інформації про звільнення Аун Сан Су Чі. Оглядачі твердять, що провідник продемократичного руху може не погодитися на умови звільнення, якщо вони передбачають заборону на політичну діяльність.

Військова влада М'янмару під час короткого попереднього звільнення опозиціонерки забороняла їй подорожувати і вимагала, аби вона залишила політику. 65-річну Аун Сан Су Чі мали звільнити минулого року, але після того, як біля її будинку було затримано американця, який намагався потрапити до неї, перепливши озеро, домашній арешт продовжили на 18 місяців.

На перших виборах у М'янмарі вперше за останні 20 років 7 листопада перемогла партія, яку підтримує військовий уряд країни. У світі ці вибори скритикували.

ООН та уряди країн Заходу вітають звільнення з-під домашнього арешту провідника демократичного руху Аун Сан Су Чі. Генеральний секретар ООН Бан Кі-Мун у своїй заяві 13 листопада назвав її приклад „надхненням" для світу і закликав правлячу хунту М'янмару звільнити всіх політичних в'язнів.

Президент США Барак Обама вважає Аун Сан Су Чі „героєм" і стверджує, що владі М'янмару настав час звільнити всіх політичних опонентів, що перебувають за ґратами. Канцлер Німеччини Анґела Меркель заявила: „Аун Сан Су Чі є символом всесвітньої боротьби за права людини". Подібні заяви також пролунали з боку влади Великої Британії, Італії та Франції. *(„Кореспондент")*

Президент Іраку не підписав смертний вирок Т. Азізові

БАГДАД, Ірак. — Президент Іраку Джаляль Талабані 17 листопада заявив, що не буде підписувати смертний вирок колишньому віце-прем'єрові Іраку в уряді Садама Гусейна Тарікові Азізові. „Ні, я не буду підписувати указ про приведення у виконання смертного вироку стосовно Т. Азіза, оскільки я соціяліст. Мені симпатичний Т. Азіз, бо він іракський християнин, більше того – це літня людина, якій вже понад 70 років", – сказав Дж. Талібані. Нагадаємо, 16 листопада Верховний суд Іраку засудив колишнього прем'єр-міністра країни Т. Азіза до страти за участь у розправах над мусульманами-шиїтами в 1999 році, за часів С. Гусейна, страченого в 2006 році. Як відомо, Т. Азіз був єдиним християнином в оточенні С. Гусейна. Він протягом багатьох років був одніею з ключових фігур в іракському керівництві. У різний час він очолював міністерства інформації, культури, закордонних справ, був головним редактором газети правлячої партії Баас. Після закінчення війни в Іраку в квітні 2003 року він добровільно здався американському командуванню. *(„Кореспондент")*

Принц Віліям одружиться наступного року

ЛОНДОН. — Принц Віліям одружується зі своєю нареченою Кейт Мідлтон, заявила 16 листопада британська королівська родина. Віліям, який є другим після принца Чарлса у черзі на престол, одружиться у рік, коли буде 30-та річниця одруження його батьків. Віліям та Кейт заручились у жовтні, під час приватної відпустки у Кенії. Вони почали зустрічатись вісім років тому під час навчання в Університеті св. Ендрюс ау Шотляндії. У заяві королівської родини йдеться: „Принц Вейльський з задоволенням оголошує про заручини принца Віліяма та Кетрін Мідлтон. Весілля відбудеться навесні або влітку 2011 року у Лондоні". Принц Віліям також попросив дозволу у батька К. Мідлтон. *(Бі-Бі-Сі)*

У Вашінґтоні відкрилася остання сесія Конґресу 111-го скликання

ВАШІНҐТОН. — На своїй останній сесії перед складенням присяги у січні Конґресові нового 112-го скликання, обраного на виборах 2 листопада, законодавці розглядатимуть низку важливих питань, у тому числі продовження чинних за уряду Джорджа Буша молодшого податкових пільг і ратифікацію нового договору з Росією про скорочення ядерних озброєнь. У газеті „Вашінґтон пост" від 15 листопада Державний секретар Гіларі Клінтон і Секретар Департаменту оборони Роберт Ґейтс закликали Сенат ратифікувати договір, кажучи, що США зобов'язані наглядати за діяльністю іншої у світі великої ядерної держави. Договір передбачає скорочення на приблизно третину ядерних арсеналів США і Росії. Г. Клінтон і Р. Ґейтс заявили, що договір створить „стабільніші" взаємини між обома країнами. Договір ще мусить ратифікувати Сенат, у якому законодавці-республіканці висловлюють занепокоєння накладенням обмежень на американську протиракетну оборону і на модернізацію американського ядерного арсеналу. Президент Барак Обама запевнив російського керівника Дмитра Медведева, що ратифікація Договору про скорочення наступальних озброєнь є одним з його головних першочерговостей у Конґресі. *(„Голос Америки")*

В Іраку сталися чергові напади на християн

БАГДАД, Ірак. — Іракські правоохоронці 10 листопада повідомили, що в результаті чергових атак, скерованих проти християн, загинуло щонайменше п'ять осіб і 33 отримали поранення. У повідомленні Міністерства внутрішніх справ Іраку зазначається, що бойовики вчинили низку бомбових та мінометних атак на кілька християнських дільниць у Багдаді. Правоохоронці кажуть, що більшість атак здійснено протягом двогодинного періоду. Проте деякі атаки сталися у пізніх годинах 11 листопада. Найновіші напади скоєно всього через 10 днів після брутальної атаки бойовиків на одну католицьку церкву в іракській столиці, внаслідок якої 58 осіб загинуло, включно з священиком. Відповідальність за цей випадок взяло на себе пов'язане з „Аль-Кайдою" угруповання „Ісламська держава Ірак", яке погрожує новими атаками на християн в Іраку. Понад 30 осіб, яких було поранено в атаці на католицьку церкву, відвезено до Франції на лікування. Французькі власті кажуть, що вони матимуть можливість отримати у країні притулок. *(„Голос Америки")*

Російського підприємця В. Бута відіслали до США

БАНҐКОК, Таїлянд. — Літак з російським підприємцем Віктором Бутом вилетів з Таїлянду до США. Його супроводжують шість працівників американського управління боротьби з наркоторгівцями. Раніше рішення про екстрадицію В. Бута з тюрьми Банґ Куанґ до США ухвалив прем'єр-міністер Таїлянду. Нагадаємо, що влада США звинувачує громадянина Росії в нелеґальній торгівлі зброєю. У Таїлянді його заарештували два роки тому. Після тривалих переговорів Банґкок визнав, що кримінальну справу відкрито не з політичних мотивів, і погодився видати В. Бута американським правоохоронцям. *(„5-канал")*

На Кубі дозволили купівлю і продаж нерухомости

ГАВАНА, Куба. — 11 листопада засоби масової інформації повідомили, що на Кубі, вперше за пів століття, дозволили продавати і купувати житло. Так адміністрація Рауля Кастро сподівається зменшити рівень дефіциту житла на острові. Експерти вважають, що закон відкриває шлях до „лібералізації ринку нерухомости". Раніше Р. Кастро підписав указ, за яким кубинці вперше за останні 50 років можуть відкривати приватне підприємництво та наймати на роботу працівників. *(„5-канал")*

Патріярх Філарет: „Зростання Київського патріярхату – закономірне“

У попередньому числі „Свобода“ повідомила про відкриття пам’ятника жертвам Голодомору 1932-1933 років в Україні на території Української православної церкви Святого Вознесіння у Кліфтоні, Ню-Джерзі. Посвятив цей пам’ятник Патріярх Київський і Всієї України Філарет. Того ж дня він люб’язно згодився дати інтерв’ю для нашого тижневика. Нижче вміщуємо відповіді Святішого Патріярха Філарета на запитання редактора „Свободи“ Петра Часта.

Патріярх Київський і Всієї України Філарет 10 листопада під час відвідання Вашинґтону.
Фото: Яро Бігун

– Ваша Святосте, Ви вже не перший раз на американській землі, відвідували православні громади в інших країнах і, звичайно ж, знаєте, що еміґрація – це в більшій мірі духовні, ніж матеріяльні страждання, тому з такою увагою світове українство стежить за духовним, церковним життям України, зокрема за Вашими величезними особистими зусиллями в ім’я єдности українського православ’я. Чи не тут саме проходить сьогодні перша лінія духовної битви за відродження нашої нації, за надійне майбутнє незалежної Української держави?

– Так, саме тут, бо якими б міцними не будувалися державні стіни, нація відчує себе остаточно зформованою і надійно захищеною, лише коли над нашим спільним державним домом Божим світлом засяє баня єдиної Української Православної Церкви.

– Коли ж це станеться? Таке враження, що цей рух у сьогоднішній Україні мовби пригальмувався, і певні сили хочуть його зовсім зупинити.

– Це вже не вдасться нікому. Нещодавно я прочитав статтю одного українського аналітика, не просто талановитого, але й політично та конфесійно не заанґажованого, який у зв’язку з приходом до влади в Україні національно, м’яко сказавши, байдужої Партії Реґіонів сказав, що Українську Православну Церкву Київського патріярхату вже не зможе знищити ніяка партія, ніяка влада і ніякий, навіть найгірший президент. Тому що це рух знизу, з народних глибин, з національного духу. Тому тенденція до зростання Київського патріярхату – об’єктивна, і бачимо це у цифрах. Наш патріярхат сьогодні об’єднує 14.5 мільйона віруючих, а Українська Православна Церква Московського патріярхату, недивлячись на підкреслену прихильність до неї чільних „реґіоналів“, – 9.5 мільйона вірних.

– Недавно у пресу потрапила історія про те, як у 2008 році Москва через владу Туреччини вплинула на Вселенського Патріярха Варфоломія, щоб відвернути його від України та від перспективи створення єдиної української Православної Церкви. Якщо Москві вдалося це за проукраїнського Президента Віктора Ющенка, то як можна унеможливити подібні московські диверсії за Президента Віктора Януковича, який молиться в церквах Московського патріярхату і вже заробив нагороду від Московського Патріярха Кирила?

– Справді, як зізналися російські дипломати, вони через турецьку владу вплинули на Патріярха Варфоломія, щоб він не визнавав Київського патріярхату. І це сталося під час президентства Віктора Ющенка. Але я не маю підстав очікувати, що за президентства Віктора Януковича обов’язково має відбуватися щось ще гірше. Все в руках Божих, в тому числі життя і діяльність політиків. Я не думаю, що Президент Янукович піде в наступ проти Київського патріярхату – і не тому, що наша Церква вже неподоланна, але ще й тому, що він, що б там про нього не говорили, відчуває й усвідомлює себе українським Президентом, а не московським губернатором. Вже маємо перші свідчення, що Москва ним невдоволена, і може статися, що в особі Президента Януковича вона отримає „українського Лукашенка“, та ще й більш непоступливого. Москва намагається зробити їх обидвох нікими, але ні Лукашенко, ні Янукович не хоче бути ніким. І річ не тільки у персоналіях. Українська ситуація в цілому не така, на яку розраховувала Москва. От ми думаємо, що незалежність України тримається на національно свідомих західних областях. Ні, не тільки. Вона також тримається на стійкості олігархів Донбасу, бо якщо в цілому по Україні росіяни вже опосіли 35 відсотків нашої економіки, то в Донбасі – лише п’ять відсотків, і більше їм ледве чи світить.

– Деякі знавці церковної проблематики припускали, що Президент В. Янукович з голосу Патріярха Кирила домагатиметься зняття УПЦ КП з реєстрації?

– Я певен, він завчасу зрозумів, що це було б його фатальною помилкою. Тому Президент запевнив, що буде ставитися з однаковою повагою до всіх християнських Церков. Водночас правдою є, що у східних містах, де „реґіонали“ тримають все у своїх руках, ми відчуваємо тиск на нашу Церкву, і бачимо спроби перетягати наших вірних до УПЦ Московського патріярхату.

Зліва: голова парафії Святого Вознесіння Володимир Могучий, Патріярх Філарет, скарбник Українського Народного Союзу Рома Лісович. Фото: Петро Часто

– Чи можна стверджувати, що всередині Української Православної Церкви Московського патріярхату є різні наставлення щодо утворення єдиної Помісної Української Православної Церкви, незалежної і від Москви, і від Константинополя? Дехто навіть вважає, що в УПЦ МП відбулася певна українізація. Якщо це справді так, то чий тут вплив – Митрополита Володимира (Сабодана), чи вплив національно свідомого українства?

– В Українській Православній Церкві Московського патріярхату діють дві протилежні сили. Одна – за автокефалію, за об’єдання українського православ’я в Помісну Українську Церкву, друга, менша частина, – за тісніше підпорядкування Москві. Першу силу Москва прагне стримати, нейтралізувати, але ж це прагнення є нонсенсом, запереченням тієї історичної очевидности, що незалежна держава, будуючи себе і відбудовуючи титульну націю, потребує незалежної Церкви. Двадцятий рік існування незалежної Української держави повною мірою підтверджує цю істину.

– Що ж потрібно для практичного об’єднання Українських Православних Церков в єдину Церкву?

– Потрібно, щоб Українська Православна Церква Московського патріярхату відійшла від Москви. А це потребує не просто доброї, а дуже сильної волі, бо слабку волю Москва переможе.

– Чим можна пояснити, що Київський патріярхат, маючи значно більше віруючих, водночас має в Україні значно менше парафій, ніж Московський патріярхат?

– Тим, що за президентства Леоніда Кучми влада звеліла зареєструвати в кожному селі України парафію Московського патріярхату. У результаті цього в їхні руки потрапило й більше храмів.

– Наприкінці травня цього року Вселенський Патріярх Варфоломій в інтерв’ю для російських телеканалів висловився за якнайшвидше подолання розколу в українському православ’ї. Як він розуміє це завдання? Як дивиться на це Москва? І якою є Ваша точка зору?

– Фраза, яку вимовив Патріярх Варфоломій, – „за подолання розколу“ – дуже багатозначна. Ми теж за подолання розколу, але при цьому ми думаємо про об’єднання українського православ’я в єдину і незалежну Церкву. Москва ж хоче подолати наш розкол через знищення Київського патріярхату. А що думає Патріярх Варфоломій, того ми ще не знаємо

– Чи своєю „нібито „євхаристійною“ цьогорічною візитою і пропаґандою „Русского міра“ московський Патріярх Кирило похитнув ідею створення єдиної Української Православної Церкви?

– Ні, цілком навпаки. Ця його пропаґанда „русского міра“ серед політичої еліти, серед церковних і культурних діячів в Україні викликала гострий спротив, оскільки годі було засумніватися в тому, що „русскій мір“ означає не щось інше, як російську імперію.

– Перед цьогорічним приїздом Патріярха Кирила до України єрархи УПЦ МП раптом знову розворушили тему щодо дати Хрещення Русі – мовляв, воно відбулося ще за Аскольда, за 130 років перед Великим князем київським Володимиром. Чи сама дата Хрещення є такою важливою на тлі історичної ролі Києва у розвитку православ’я?

– Так, вона є важливою. Інакше ми не святкували б Тисячоліття Хрещення Київської Русі. Повірте, що це святкування в немалій мірі прискорило розпад СРСР, бо засвідчило перед усім людством, що центром православ’я є не Москва, а Київ.

– Як Ви поставилися до того, що Патріярх Кирило правив Службу Божу в київському Софіївському соборі, вважаючи цю нашу святину частиною „русского міра“ – всупереч тому непереборному історичному фактові, що у тій Софії колись київський Митрополит Сильвестр Косів виступив і проти Переяславської Ради і проти підпорядкування Київської

(Закінчення на стор. 8)

Людей меншає, злидні зростають

Виступаючи 10 листопада на засіданні уряду, прем'єр-міністер України Микола Азаров подав райдужні перспективи щодо рівня життя громадян: „Ми підвищили пенсії і платні, соціяльну допомогу, максимально спростили порядок надання субсидій на оплату житлово-комунальних послуг. Середня платня, за мінусом інфляції, вже виросла майже на 10 відс. Зріс інтеґральний показник довіри населення до соціяльно-економічної політики уряду".

Порівняння цих риторичних запевнень з показниками рівня життя населення дещо спростовує слова прем'єра. Рівень життя – це характеристика економічного добробуту населення, що вимірюється як реальний дохід на особу та кількістю населення за межею бідности. За визначенням ООН, серед країн Европейського союзу (ЕС), кандидатів у члени ЕС і країн-учасниць европейської політики суспільства Україна посідає за територією друге місце, за кількістю населення – шосте, а за випуском внутрішнього валового продукту – тільки 21-ше. Отже, рівень виробництва не забезпечує достатнього рівня життя.

І це підтвердили самі українці – за вислідом вересневої аналізи Центру соціяльних і маркетинґових досліджень „СОЦІС". Щоб забезпечити нормальне життя родини у розрахунку на одного її члена, потрібно в Україні щомісяця 5,830 грн., при цьому в малих містах – 2,878 грн. в селах – 2,206 грн. Злиденним вважається життя при доходах 620 грн. по Україні, бідним – 1,084 грн., середнім – 2,600 грн., багатим – 36,660 грн. За цим розрахунком у злиднях живуть 5.7 відс. українців, бідними є 42.8 відс., середній рівень мають 50.8 відс., заможні – 0.7 відс.

Майже половина населення від 17 до 75 років (48.3 відс.) не працює. В селі цей рівень сягає 59.7 відс., оскільки у кожному другому сільському населеному пункті немає робочих місць. Працю загалом знайти нелегко. В селі 73 відс. охочих до праці не можуть її знайти. У містах більше чверти (28 відс.) працевлаштованих мешканців не можуть знайти повноцінну працю з результатом, який би їх задовольняв. Важко отримати повноцінну освіту дитині з сільської родини в порівнянні з дітьми міста. На це поскаржилися 56 відс. опитаних селян.

Населення в акціях протесту заявляє про несправедливість соціяльної нерівности в державі. Більш здібні і рішучі виїздять за кордон. Лише в Росії працює близько 700 тис. українців, які посідають третє місце серед заробітчан після таджиків та узбеків. Спільне для всіх – обмежена платня, особиста незахищеність, важкі умови праці.

Починаючи з 1993 року, чисельність населення України зменшується на 400 тис. осіб щорічно. За 15 останніх років вона зменшилась на 5 млн. осіб і складала станом на 1 липня 2006 року 46 млн. осіб. За прогнозою Інституту демографії і соціяльних досліджень, до 2050 року чисельність населення України скоротиться до 35 млн. осіб через умови життя, переважання смертности над народжуваністю людей, неґативні тенденції у міґрації, екологію.

На жаль, уряд М. Азарова цікавлять зовсім інші проблеми. Вже створено законопроєкт про заборону ввезення в Україну уживаного одягу („секонд-генд"), щоб заохотити виробництво одягу в самій Україні. Цей закон позбавить бідноту важливого джерела ощадности. У жовтні було визначено „дрес-код" – умови одягу для державних службовців, якого неможливо дотриматися при мізерній платні. Уряд стоїть перед вибором – проводити радикальне оздоровлення економіки, яка допоможе усім громадянам, або роздавати райдужні обіцянки. Видається, що М. Азаров вибрав останній варіянт.

ЛИСТОПАД В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Коли Галичина стала автономією

19 листопада 1861 року Галичина отримала автономію від австрійського цісаря. Почав діяти Галицький сейм. Влада в автономії належала фактично польським колам. Урядовою мовою від 1867 року стала польська, але українці-посли сейму мали право виступати і подавати письмові заяви українською мовою. Будинок Галицького сейму сьогодні служить головним корпусом Львівського національного університету ім. Івана Франка.

У сеймі було 150 депутатів (після 1900 року їхню кількість збільшили до 161). Депутатів обирали на шість років. Щорічні сесії відбувалися упродовж місяця. У перервах між сесіями постійно діяв Крайовий відділ. Більшість у сеймі мали польські консерватори. Українці, згідно з виборчим законом, могли здобути до третини місць (щонайбільше 50). Але на практиці, через порушення законности на виборах, обирали тільки 15 депутатів. Керували роботою сейму призначувані цісарем маршалок (з польських аристократів) і віце-маршалок — як правило, українець.

Від 1848 року українські політичні сили боролися за поділ Галичини на українську і польську частини з утворенням окремої української автономної провінції, однак, до розпаду Австро-Угорщини в жовтні 1918 цього не було досягнуто.

В СРСР назва „Галичина" не була визнана. В усіх підручниках історії Галичині давали назву „Західноукраїнські землі". Майже вся ідеологічна машина працювала на затирання факту існування в минулому багатоетнічного краю, зміщуючи акценти на соціяльне протистояння та клясову боротьбу. Назву „Галичина" було дозволено вживати виключно в неґативному сенсі. З ліквідацією Української Греко-Католицької Церкви з ужитку зникла ще одна назва – „Галицька митрополія".

Галичина стала австрійським володінням внаслідок першого поділу Польщі у 1772 році. Тоді було створено окрему провінцію – Королівство Галичини і Лодомерії. Пізніше до складу Галичини входила також Буковина. Для господарського та культурного піднесення краю уряд провів спробу ліквідації кріпацтва і пом'якшення панщини, запровадив нове судочинство, утворив ряд навчальних закладів для українського населення, відновив Львівський університет та Галицьку греко-католицьку митрополію.

Саме представники свідомого греко-католицького духовенства розпочали рух українського національного відродження. Головна Руська Рада у 1848 році проголосила ідею єдности всіх українських земель, а також пропонувала утворити з українських земель Східньої Галичини, Буковини та Закарпаття окремий коронний край у складі Австрійської імперії. Важливою подією було скасування панщини в Галичині у 1848 році, яке сприяло відродженню національно-культурного життя. Однак, влада повністю належала польським аристократам і тому постійно існувало українсько-польське протистояння.

В роки Першої світової війни в Галичині було зформовано Леґіон Українських Січових Стрільців – перше українське військове формування нового часу, а 19 жовтня 1918 року у Львові було проголошено Західньо-Українську Народню Республіку, уряд якої ухвалив закон про злуку з Українською Народною Республікою. Проте в липні 1919 року Галичину зайняли польські війська, Галичину було приєднано до Польщі. Почалися активна полонізація краю, утиски українського громадсько-політичного життя. За рахунок вихідців з земель етнічної Польщі проводилась колонізація Галичини. У цих умовах розгорнулась активна підпільна боротьба українських націоналістів, відповіддю на яку було проведення польським урядом репресивних заходів.

17 вересня 1939 року радянські війська вступили на територію Галичини. У 1940-1941 роках НКВД здійснив чотири масові депортації поляків, українців, білорусів, євреїв, німців, росіян, чехів, вірмен в північно-східні реґіони европейської частини СРСР. Відповіддю став широкий рух опору, який вела Українська Повстанська Армія та збройне підпілля Організації Українських Націоналістів, який тривав до 1956 року.

Л. Хм.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041
e-mail: admin@svoboda-news.com
Керівник відділу оголошень – Марійка Осцісавська (973) 292-9800 дод. 3040
Fax: (973) 644-9510
e-mail: adukr@optonline.net
Передплата – Марійка Пенджола 973) 292-9800 дод. 3042
e-mail: subscription@svoboda-news.com

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

„Непомітне" діло – дуже помітне

Життя наше пропонує немало прикладів, коли нібито маленьке діло дає великі результати. Ці приклади треба ставити перед очі один одному, і всій громаді.

Один з них – досвід Української православної церкви Святої Трійці в Норт-Роялтоні, Огайо, та Української православної церкви св. Миколая у Купер-Сиіті, Фльорида. А полягає цей досвід у ліпленні знаменитих українських вареників, продаж яких незмінно поліпшує фінансове становище українських православних парафій у США.

Колись блаженної пам'яті Патріярх Мстислав напівжартома-напівсерйозно говорив, що український Савт-Бавнд-Брук з його Церквою-пам'ятником св. Андрія та іншими спорудами був збудований на варениках, які виліплювали українки різних православних парафій. Ця традиція живе і залишається ефективною донині.

Ідею виготовлення вареників на Фльориді подав митрофорний протоієрей о. Богдан Згоба, настоятель церкви Святої Трійці УПЦ Київського патріярхату у Норт-Роялтоні, поблизу Клівленду. Отець Богдан прибув на Фльориду наприкінці жовтня для зустрічі Його Святости Патріярха Київського Філарета, який у жовтні-листопаді перебував з візитою у США.

Під час зустрічі з парафіянами церкви св. Миколая у Купер-Сиіті о. Богдан в усіх деталях розповів про „вареничний досвід" у своїй парафії в штаті Огайо.

Ця розповідь заімпонувала фльоридцям, зокрема заступниці голови парафіяльної управи Галині Воскобійник та її сестрі Раїсі.

Справа швидко поставили на ділову основу. Придбали необхідні продукти. Замісили тісто. Зварили картоплю. Додали інші харчові натуральні продукти у таких дозах, які є секретом тільки для української „вареничної" індустрії.

Десяток парафіянок взялися до праці – на чолі з настоятелем храму протоієреєм Іваном. Перші сотні смачних українських вареників були виготовлені за лічені години і швидко розпродані. Ініціятиву підхопили представники четвертої хвилі еміґрантів.

„Маленька" справа великим результатом ще тісніше згуртувала українську громаду в Купер-Сиіті, члени парафії отримали благословення Патріярха Філарета, який саме в ці дні відвідував підпорядковані йому парафії УПЦ Київського патріархату у Фльориді та інших штатах США. Смачного, дорогі брати і сестри!

Проф. Дмитро Степовик,
член патріяршої
делеґації до США,
Київ

Спомин Аскольда Лозинського заслуговує на подяку

Прочитав у „Свободі" (ч. 46) статтю д-ра Аскольда Лозинського „60 років осередку СУМ-А в Ню-Йорку", в якій він дуже докладно охопив початки Спілки Української Молоді в Америці.

Знаючи незмірно велику завантаженість автора громадською працею, дивуюся, що він знайшов час, щоб не тільки вміло зобразити важкі початки творення СУМ-А, а також, мабуть, першим з молодшого покоління вшанувати і висловити признання засновникам, головам осередку та заслуженим членам, що в нашій спільноті не практикується.

Було б гріхом не висловити від імені небагатьох ще живих, сивочолих, щиру подяку за теплу згадку й пошану до тих, яких вже ніхто і не згадує. Почуваюся до цього обов'язку ще й тому, що, мабуть, я один із останніх, що належу найдавніших членів СУМ-А, про що свідчить моя членська виказка ч. 7 Центрального комітету СУМ у Мюнхені, видана 15 лютого 1947 року і підписана головою М. Сердюком та секретарем Турчином.

А. Лозинський згадує, що сотні членів СУМ патріотично гартувались в Ню-Йорку, а як додати, що такі „кузні" були по всій Америці, Канаді та Европі, то буде мова не про десятки, а про тисячі осіб. І мимоволі виринає питання: а де ж вони сьогодні? Чому з тих тисяч так мало таких, які також перейшли цю кузню, але не виявляють свої викуті здібності?

Невже ж так важко присвятити хоч трохи часу для потребуючих тут і в Україні? Тим більше, що незаперечно правдою є, що для кожної людини найбільшим душевним задоволенням є допомога терплячій людині чи народові. Шкода, що в нас немає хоч тисячі таких патріотів.

Коли б вони були, то наша молодь не зникала б у чужому довкіллі й нова влада в Україні не мала б відваги нищити надбані національні святощі та здобуту незалежність.

Іван Буртик,
Кліфтон, Ню-Джерзі

Будьмо разом – Україна в небезпеці!

Голова товариства української мови ім. Тараса Шевченка у США Віра Боднарук з Чикаґо надіслала до „Свободи" звернення Головної ради Всеукраїнського товариства „Просвіта" ім. Тараса Шевченка, яке вміщуємо на цій сторінці.

До влади в Україні прийшов режим, який активно демонтує нашу незалежну державу. Кожен з нас уже відчув на собі загрозливість соціяльної та економічної атмосфери, що панує в Україні. Покращення життя „вже сьогодні", обіцяного легковірному електоратові, який проголосував за Партію Реґіонів і її провідника, не відбулося. Замість концентрації уваги на розв'язанні пекучих соціяльно-економічних проблем та підвищенні життєвого рівня зубожілих громадян, правлячий режим заходився нищити українську мову, освіту, історію, культуру. Напередодні місцевих виборів коаліція зареєструвала у Верховній Раді законопроєкт „Про мови в Україні". Зберігаючи за українською мовою лише визначення „державна", автори цього законопроєкту прагнуть створити інструмент витіснення української мови з усіх сфер суспільного життя всупереч Основному законові держави, основоположним принципам европейської мовної політики і практики.

Цим документом, який узаконює тотальну русифікацію, режим Віктора Януковича засвідчує, що він є прямим спадкоємцем царського і комуністичного режимів, відвертим противником української національної ідеї: освіта, наука, культура, інформаційний простір тотально русифікуються. Очевидно, гасло „Будуємо нову країну!" насправді приховує програму руйнації української нації – системоутворюючого елемента державної незалежности України, посилює розкол між її людьми, фраґментацію суспільства, безглузду „реґіоналізацію" кожного хутора чи робітничого селища.

Цей законопроєкт від влади означає продовження жорстокої мовної війни проти України. Проміжна мета цієї війни полягає у критичному збільшенні асиметричної двомовности в Україні – на користь домінування мови сусідньої держави, яка цілеспрямовано поглинає Україну, повертає її до азійського простору злиднів, корупції, сваволі.

Громадяни України! Сьогодні від кожного з нас залежить, чи будемо ми українцями в своїй державі, в Україні. Не зрадьмо пам'яті поколінь наших предків, які виплекали й зберегли українську мову! Не відступаймо від демократичного вибору українського народу! Збережімо свою душу, свою неповторність, своє рідне слово!

Всеукраїнське товариство „Просвіта" ім. Тараса Шевченка звертається до кожного з Вас, українці, із закликом написати листи протесту на адресу Верховної Ради та Президента В. Януковича, аби нагадати їм, що всі режими, які зазіхали на життя української мови, знайшли свій безславний кінець, бо в світі нема іншої країни, очільники якої самочинно розтоптували б мову власного народу.

Ми віримо, що громадяни України, які послуговуються російською мовою та мовами національних меншин, зрозуміють україномовних співвітчизників і стануть на захист мови держави, яка є їхньою доброю матір'ю, захисницею їхніх громадянських прав і свобод.

Будьмо разом – Україна в небезпеці!

Головна рада Всеукраїнського товариства „Просвіта" ім. Тараса Шевченка
Київ, 8 жовтня

Відзначаймо наші свята!

Мене зворушила стаття Х. В.-Ф. „Пам'ятаймо про Листопадовий чин", поміщена у „Свободі" 29 жовтня, в якій автор закликає пам'ятати цю світлу подію. Про неї створено багато стрілецьких пісень, з якими ми і наші діти виростали, які співали в школах, таборах, на різних святах і з яких ми черпали любов до України та зберігали нашу ідентичність. Мені відразу прийшла на думку пісня Романа Купчинського

„Засумуй, трембіто,
та по всьому світу,
Що зів'яло галичанам
сорок тисяч цвіту".

Цікаво, скільки наших молодих людей в Україні й діяспорі знає стрілецькі пісні та хто, де і чому їх творив?

Чомусь саме тепер, коли у 1991 році Україна стала самостійною, затираються наші Листопади, Дні Злуки та відзначення інших важливих подій у нашій історії. Це дуже болюче явище. Якщо ми перестанемо їх пам'ятати, то 40 тис. нашої молоді – нашого цвіту, яка віддала своє життя за волю України, піде в забуття. Тоді і далі дехто скаже, що Україна стала вільною без пролиття крови.

Отже, відзначаймо наші Листопади! Нехай і молодше покоління про них знає.

Анна Завадівська,
Парма, Огайо

Шановні дописувачі!

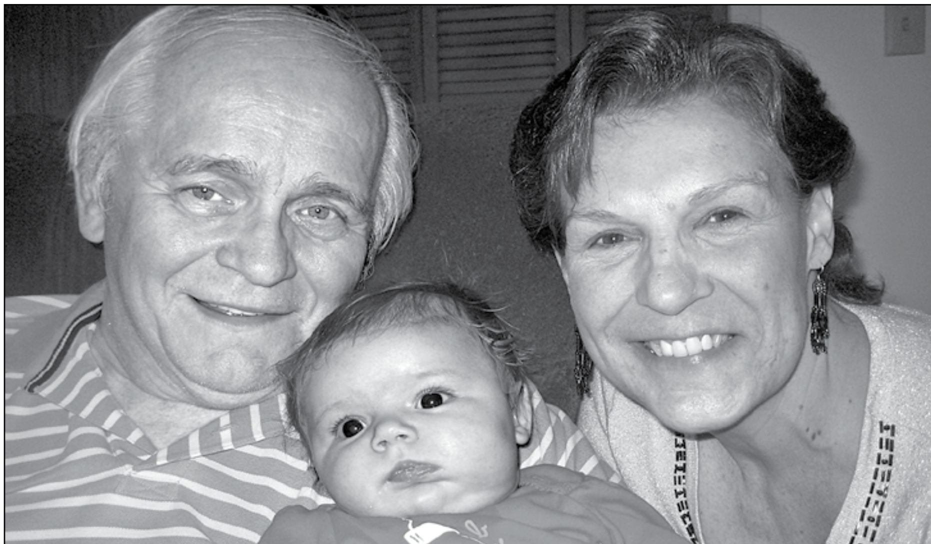
Порівняно невеликий обсяг тижневика і значне число пропонованих редакції матеріялів змушує звернутися до Вас з проханням надсилати до публікації тексти листів обсягом не більше, ніж 500 слів, тобто три-чотири сторінки машинопису, через два інтервали. Редакція залишає за собою право скорочувати довгі тексти і виправляти їх згідно з чинним правописом. Просимо утримуватися від відступів від обраної теми для опису сторонніх щодо неї питань.

Редакція

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові члени Українського Народного Союзу

Меланія К. Рудик, доня Келі та Миколи Рудиків з Шраб-Овку, Ню-Йорк, – нова членка 8-го Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечили бабуня Оля та дідо Стефан Рудики.

Олівія-Ґрейс Савескі, доня Христини і Петра Н. Савеских, з Світ Гом, Ореґон, – нова членка 88-го Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечили бабуня Леопольда та дідо Віліям Савескі.

Максим-Михайло Балабан, син Лариси і Михайла Балабанів, з Ґлестонбері, Конектикат, – новий член 277-го Відділу УНСоюзу. Свого внука забезпечила бабуня Галина Балабан.

Юлія-Марія Рудницька, доня Христини та Миколи Рудницьких, з Дженкінтавну, Пенсильванія, – нова членка 397-го Відділу УНСоюзу. Свою доню забезпечили батьки.

Марко-Богдан Ґрамяк, син Ірини і Павла Ґрамяків з Філядельфії – новий член 307-го Відділу УНСоюзу. Свого сина забезпечили батьки.

Патріярх ...

(Закінчення зі стор. 5)

Митрополії Москві?

– Присутність Патріярха Кирила в софіївському соборі мала підкреслити, що Москва головує над Києвом, і що й ця святиня українського православ'я належить їй. Одначе, в Софії не один раз служив і я, в цьому соборі відбувалися інтронізації Патріярха Володимира (Романюка) і Патріярха Мстислава. Іншими словами, Софіївський собор бачив частіше українських патріярхів, ніж московського. І ми там служили Божественну Літургію, а він – тільки Молебень. Крім цього, у кожний День Незалежности України ми молимося в св. Софії за Українську державу.

– Які взаємини УПЦ КП має з Українською Греко-Католицькою Церквою? У який бік ці взаємини еволюціонують?

– Як відомо, на початку 1990-их років у нас були складні взаємини, бо йшла боротьба за майно, за храми. А тепер, коли в Україні збудовано багато нових церков, православних і греко-католицьких, причина напруження і відчуження відпала, взаємини дуже добрі, щиро приязні. Українська Православна Церква Київського патріярхату і Українська Греко-Католицька Церква стоять на тих самих позиціях вірности українському народові, українській духовності, українській державності. Що ж стосується перспективи нашого об'єднання, то й це може статися, і ми хочемо, щоб це сталося, але щоб результатом об'єднання була Помісна Українська Православна Церква, яка б ні від кого не залежала.

– Й останнє запитання: яка перспектива руху за приєднання українських православних парафій у США до УПЦ КП, якщо взяти до уваги, що українська діяспора є органічною духовною частиною України?

– Це справді так. Українці Америки і Канади – це частина світового українства і водночас частина духовного організму України. Але так сталося, що частина православних церков на Північно-американському континенті підпорядкувалася Константинополеві, тобто Вселенському патріярхові, а деякі парафії забажали належати до Київського патріярхату. Ми нікого не аґітуємо за перехід до нас, а покладаємося на волю самих парафіян. Якщо вони хочуть бути з Києвом, ми їх приймаємо, не хочуть – не силуємо.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

На Лонґ-Айленді відзначено День еміґранта

Учасники програми „День еміґранта" (в першому ряді зліва): голова Відділу УККА Стефан Куницький, о. Василь Гриньків, Дмитро Трояновський, Люда Ґрель, о. Ярослав Думанський, Катерина Мицьо, Андрій Шуль.

Солістка Христя Шафранська

ЛОНҐ-АЙЛЕНД, Ню-Йорк. – Управа 42-го Відділу Організації Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ) запропонувала членам розпочати новий цикл імпрез під назвою „День еміґранта – пізнаймо себе, пізнаймо Україну". Кожна імпреза мала бути присвячена різним темам з історії України чи еміґрації.

Перша імпреза відбулася у 2009 році і була присвячена початкам українського церковного і громадського життя. Цього року імпреза відбулася 10 жовтня і була присвячена українській громаді на Лонґ-Айленді.

Офіційну частину програми відкрив заступник голови відділу Андрій Шуль, який привітав присутніх, зокрема голову відділу Дмитра Трояновського, який після операції повернувся до громади.

А. Шуль подякував організаторам за запрошення і зробив короткий огляд історії українсько-російських взаємин, подав багато історичних фактів, які були доказом того, що російські володарі різних політичних кольорів робили все можливе, щоб не допустити до національного, релігійного і політичного відродження і об'єднання українського народу. А. Шуль розповів також про незавидну долю перших еміґрантів в Америці.

Доповідь „Короткий нарис історії української громади на Лонґ-Айленді" виголосила Катерина Мицьо. Вона в хронологічному порядку подала огляд історії українських парафій на Лонґ-Айленді.

Доповідачка торкнулася також теми громадського життя, яке найбільше розвинулось довкруги Української католицької церкви св. Володимира в Гемпстеді і Української православної церкви св. Михаїла в Юніондейлі.

Мистецьку частину програми провела вчителька Школи українознавства Роксоляна Левенець. В частині програми, яку підготувала вчителька співу Люда Ґрель, виступали діти і популярний в громаді колектив вчительок. Виступила також танцювальна група „Мрія". Р. Левенець прочитала вірш „Дитинства земле". Скрипалька Інеса Тимочко-Декайло заграла кілька мелодій.

Співачка Христя Шафранська почала свій виступ словами подяки за те, що її запросили виступити, а відтак чудово заспівала кілька пісень. Програму імпрези озвучував Валерій Ґрель.

Перед обідом А. Шуль попросив о. Василя Гринькова – пароха церкви св. Володимира, і о. Ярослава Думанського – пароха церкви св. Михаїла до переведення молитви. Коротке слово подяки виголосив Д. Трояновський. Ганя Кійко, Люба Мицьо і Марія Щерба приготували смачний обід. Після обіду всі забавлялись до пізнього вечора.

Катерина Мицьо

Танцювальна група „Мрія". *Фото: Слава Куницька*

Едмонтон почав пластовий рік

ЕДМОНТОН, Альберта, Канада. – Після успішних літніх таборів едмонтонська станиця Пласту почала 18 вересня реєстрацію у власній домівці. На той день членство станиці становило 139 осіб, зокрема 14 новаків і 14 новачок, 23 юнаки і 16 юначок, 28 старших пластунів і пластунок і 44 сеньйори. Того ж дня почалися заняття гуртків і роїв.

День Пласту урочисто відкрито 3 жовтня Службою Божою в Церкві св. Юрія Переможця, а відтак збіркою біля домівки Пласту. Крім гостей, були 82 пластуни.

На зборах відбулися пластові переходові обряди, у яких брали участь Матей Максимович, Михайло і Софія Семенки, Христина Кушка, Магдалина Козяк, Саша Воротиленко, Адріян Вархола, Ґеньо Горбаєй, Степан Ґовда. Отримали вищі ступені Пласту Тимош Горбай, Орест Ґрох, Олесь Лазурко, Олесь Маркевич, Андрій Хіхловський, Оксана Мартинович. Грамоту подяки станиці вручено Орестові Ґовді, орден св. Юрія в сріблі – Володимирові Горбаєві, орден св. Юрія в бронзі – Миколі Білашеві.

Загальні збори станиці відбулися 23 жовтня в пластовій домівці. Вислухавши й детально обговоривши звіти попереднього проводу станиці, присутні вибрали провід (станична Аня Сливинська) на наступний рік.

Родинна забава відбулася 30 жовтня в Домі молоді Спілки Української Молоді, де грала оркестра „Евфорія".

Андрій Горняткевич

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ГОЛОДОМОР 1932-1933 РОКІВ В УКРАЇНІ

20 листопада: вшанування пам'яті жертв геноциду в Україні

НЮ-ЙОРК. – Щорічне всенародне вшанування пам'яті жертв Голодомору-геноциду в Україні у 1932-1933 роках відбуватиметься в суботу, 20 листопада, о 2-ій год. по полудні в Катедрі св. Патрика (51-ша вулиця і П'ята авеню) в Ню-Йорку.

Ми закликаємо нашу громаду, зокрема молодь, взяти участь у цих відзначеннях, а тим самим вшанувати мільйони невинних жертв, які загинули в результаті радянської політики примусової колективізації.

За детальнішими інформаціями просимо контактуватися з Крайовою канцелярією Українського Конґресового Комітету Америки (УККА) електронною поштою ucca@ucca.org або телефонічно: (212) 228-6840.

УККА

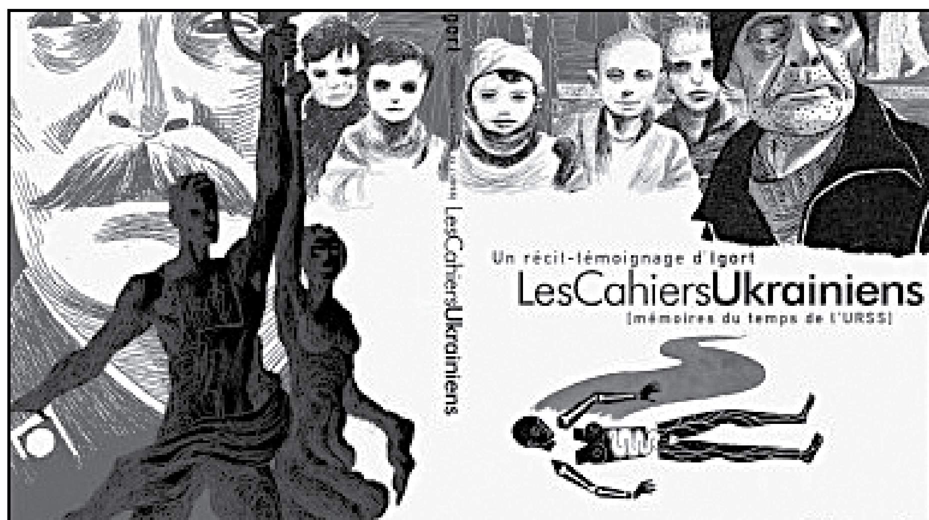
Видано книжку про Голодомор у графіці італійського художника Іґорта

ПАРИЖ. – У Франції вийшла друком книга малюнків „Українські зошити (спогади про радянські часи)". Автор – відомий італійський художник Іґорт – уже розпродав 10 тис. примірників цієї книги в Італії. Незабаром збірка ілюстрованих оповідей і споминів українців про недавнє минуле вийде в світ англійською, німецькою та еспанською мовами.

За відгуками фахівців та аматорів коміксів, Іґорт є одним з найпомітніших італійських художників, які спеціялізуються в цьому жанрі. Він має численні нагороди, власне видавництво, а також репутацію автора захоплюючих мальованих детективів.

Жан Еманюель з паризької книгарні „Galerie BD Spirit" наголошує на маштабах проєкту італійського митця: „Іґорт є одним із найпомітніших, якщо не найпомітнішим, майстром італійського коміксу за останні 30 років. Він керує найкращим спеціялізованим видавництвом Італії, яке називається „CoconinoPress", бере учать у численних міжнародних проєктах, коли комікси видаються та потрапляють на ринок відразу багатьма мовами".

„Українські зошити" – принципово новий для автора жанр. В інтерв'ю Бі-Бі-Сі він сказав, що в його творчому житті вперше так сталося, щоб тема несподівано зацікавила настільки, що змусила на якийсь час відмовитися від решти творчих плянів. Іґорт каже, що поїздка в Україну докорінно поміняла його пляни: „Коли я поїхав до України, то мав спочатку зовсім інший проєкт. Я цікавився будинком в Ялті, в якому жив Антон Чехов. Але коли я приїхав до України, то відчув справжній шок від того, що побачив та почув. Зі мною вперше таке сталося. То було дивно, ніби внутрішній вибух. І я тоді подзвонив своєму видавцеві і сказав, що хочу робити іншу книгу".

Обкладинка книги „Українські зошити".

Приголомшуючою новою інформацією стала для Іґорта тема Голодомору. До приїзду в Україну він ніколи не чув про штучний голод, організований комуністичною владою тодішнього СРСР, що забрав життя мільйонів українців.

Іґорт: „Я також маю короткий фільм, на три хвилини, де можна побачити справжні обличчя моїх героїв. Один із них, Микола Васильович, просто на вулиці почав плакати. Це було приголомшуюче, – цей неймовірний, не висловлений біль".

Упродовж двох років Іґорт жив у Дніпропетровську. Весь цей час він мандрував містами й селами східньої та південної України. Художник зауважив, що у цих реґіонах радянський спосіб мислення та бачення світу і нині визначає життя людей.

Іґорт: „Я дивився телевізор і не знаходив европейських та американських каналів. Тоді якраз були вибори Барака Обами. Для теми виборів президента США відводили три хвилини, тоді як про день народження Володимира Путіна розповідали майже шість хвилин. В. Путіна показували з голим торсом, як він нібито полює на сибірського тигра або роздаровує годинники незаможним росіянам. Цієї риторики ми давно не знаємо. То зовсім інша епоха".

„Українські зошити", за визначенням самого автора, це історія з маленької літери. Це кілька портретних замальовок під спільною палітуркою. Герої твору – звичайні, переважно літні люди, які розповідають про своє життя. Більшість інтерв'ю починалися просто на вулиці.

Іґорт: „Якось побачив на вулиці стареньку. Було мінус 19 градусів за Цельсієм, а вона зі своєю паличкою на виході з великої крамниці пропонувала людям зважитися на своїх старих терезах. На кожному – по 200 кілограмів одягу, хто ж схоче перевіряти свою вагу? Та бабуся була ніби втіленням безпорадности, коли вижити надзвичайно важко".

Італійський художник зауважив, що, закінчивши роботу над „Українськими зошитами", він краще зрозумів символіку Франца Кафки. На його думку, описаний письменником абсурд „не такий вже й вигаданий".

Водночас Іґорт зазначив, що така здатність протистояти труднощам в житті, яку він побачив в Україні, „навряд чи існує в будь-якій іншій країні світу".

Так виникла ілюстрована історія подорожей Україною, яка з невідомого уламка СРСР наповнилася для Іґорта живими людьми і розповідями, зокрема про Голодомор.

Алла Лазарєва
Бі-Бі-Сі

„Дарунок" для Партії Реґіонів

Ярослав Грицак

У час, коли Партія Реґіонів уже майже готова святкувати свою перемогу на місцевих виборах в Україні, два американські історики підготували їй особливий „подарунок". Мова йде про Тімоті Снайдера та Нормана Наймарка - професорів з Єйлу та Стенфорду. Обидва щойно видали свої книжки, кожна з яких, на свій спосіб і своїми арґументами, показує і доводить, чому Голодомор 1932-1933 років в Україні таки був геноцидом.

Обидві книжки не про сам голод. Вони – про серію малих і великих геноцидів у Східній Европі, зініційованих та зоркестрованих Сталіним і Гітлером. Не ставлю собі за мету передати головні тези цих книжок у короткому тексті. Обіцяю зробити це окремо за найближчої нагоди в „Західній аналітичній групі".

Тим же, кому не терпиться дізнатися про головні арґументи, раджу прочитати рецензії на ці дві книжки у „The New York Review of Books" та „The Economist", а також статтю Т. Снайдера та його інтерв'ю в „Історичній правді".

Тут хочу тільки звернути увагу, що паралельна дискусія про український голод йде на „H-Russia" („Mass Murder or Massive Incompetente", Andrea Graziosi, Robert Thurston, Roman Senkus).

Порівнюючи обидві книжки і дискусію на „H-Russia", виразно видно, як радикально змінюється співвідношення між тими, хто вважає, що голод таки був геноцидом, і тими, хто це заперечує: вага і сила арґументів переміщується від других до перших.

Ще кілька років тому говорити про голод як про геноцид вважалося ознакою поганого тону. Кожен, хто порушував цю тему, автоматично вважався або українським націоналістом, або націоналістичним прибічником.

Тепер так не є. І Т. Снайдер, і Н. Наймарк є добре уконституйовані історики з елітних університетів, з солідним послужним науковим списком і широкою читацькою авдиторією. І що головне, – їх неможливо запідозрити у залежності від українських націоналістів.

Ті ж, хто критикує тезу про голод і геноцид, представлені істориками малознаними і з провінційних університетів. І що цікаво: їхні арґументи дедалі більше залежні від російських джерел, і не академічних, а популярних інтернетних публікацій – досить подивитися, на що покликається авторка рецензії на „H-Russia".

Іншими словами, недавні дискусії про голод дають надію на певну парадигмальну зміну щодо того, як Захід зачинає думати про Східню Европу. Це ще не сама зміна – але це вже її виразний початок.

Не знаю, коли подібна зміна зайде в Україну й чи матиме вона електоральні наслідки. Як правило, українці про все дізнаються з запізненням і переважно через російські мас-медія. Не маю сумніву, однак, що рано чи пізно це таки станеться. Тоді то й нашим реґіоналам чи їхнім супутникам на зразок Валерія Солдатенка щораз важче буде пояснювати:

а) чому вони вважають, що голод таки не був геноцидом;

б) чому їхня точка зору так підозріло близька до кремлівської?!

Про автора:

Ярослав Грицак – доктор історичних наук, професор Львівського університету ім. Франка, викладач в Українському Католицькому Університеті, автор 11 книг.

В УОКЦ відбувся благодійний концерт пам'яті Василя Безкоровайного

ДЖЕНКІНТАВН, Пенсильванія. – 31 жовтня у приміщенні Українського освітньо-культурного центру (УОКЦ) відбувся благодійний концерт, присвячений пам'яті диригента і композитора Василя Безкоровайного. Його підготували філядельфійський осередок „Нової української хвилі" та УОКЦ, щоб зібрати фонди для лікування юної харків'янки Мирослави Петриніної.

Дівчинці виповнилося лише два роки, але вона вже страждає від пухлини мозку. Наразі дівчинка лікується у німецькій клініці в Берліні. Лікування коштує 30 тис. евро. Мати дівчинки звернулася до української громади в Америці з проханням допомогти зібрати фонди на одужання доньки.

Концерт розпочався з вітального слова голови осередку Надії Петрик, яка зачитала листа від матері М. Петриніної та звернулася до присутніх з проханням допомогти.

У програмі концерту прозвучали вокальні та інструментальні твори В. Безкоровайного. З розповіді ведучої Наталії Гріґи присутні дізнались про юнацькі роки життя В. Безкоровайного на Тернопільщині, його навчання у Львові, подальшу викладацьку діяльність у музичних школах, диригування тернопільським хором „Боян" та життя у США. В. Безкоровайний сприяв заснуванню багатьох музичних шкіл, хорів, оркестр в Україні.

Квартет „Голубка" виконав молитву „Отче Наш" в обробці В.Безкоровайного, пісню „Ми пахучі квіти" з дитячої казки-оперети „Червона шапочка" (співала семирічна Олександра Стефанків), гра юних виконавців на фортепіяні Стефана Живановича, Мар'яни Костюк та Ізабели Френк зворушила слухачів. Вірш Тараса Шевченка „Минають дні" деклямувала Віра Губіцька у фортепіяновому супроводі Христини Юрчакевич. Романс „Чари ночі" на слова Олександра Олеся у виконанні Ірина Гамків та сольоспів на слова Романа Купчинського „Засумуй, трембіто" у виконанні Юлі Ступень збагатили програму концерту.

Піяністка Христина Юрчакевич та скрипаль Давид Зайчик, який є першою скрипкою оркестри „Bryn Athyn", віртуозно виконали музичні твори В. Безкоровайного „Три українські думки" та „Козаченьку, куди йдеш", а згодом глядачам було представлено фортепіянне сольо „Танґо для Стефи" у виконанні Х. Юрчакевич. Надзвичайна мелодійність об'єднує ці три музичні твори.

Завершився концерт виступом чоловічого хору „Прометей" (диригент Роман Кучарський, фортепіянний супровід – Ірена Пелех-Зварич), який виконав пісні В. Безкоровайного „Хай плачуть струни", „Під Бродами зацвіли маки", „Народним лицарям" та „Світить місяць".

Дякуючи благодійним внескам глядачів, продажеві квитків та канапок, було зібрано 2,152 дол. на лікування М. Петриніної. „Нова українська хвиля" звертається до читачів з проханням про дальші датки, які потрібно виписувати на „New Ukrainian Wave" memo „for Myroslava Petrynina" і висилати на адресу: Nadya Petryk, 1007 Loney St., Rockledge, PA 19046.

Тетяна Грицюк

Мирослава Петриніна з Харкова.

Віра Губіцька у фортепіянному супроводі Христини Юрчакевич читає вірш Тараса Шевченка „Минають дні".

Чоловічий хор „Прометей" (диригент Роман Кучарський, фортепіянний супровід – Ірена Пелех-Зварич).
Фото: Борис Павлюк

Новини з Наукового Товариства ім. Шевченка

В НТШ почався новий осінній сезон

ТОРОНТО. – Початок нового осіннього сезону у Науковому Товаристві ім. Шевченка 24 вересня біув присвячений доповіді Іроїди Винницької про долі українських жінок у Другій світовій війні. З 2002 року вона збирає інтерв'ю з цієї теми і вже записала тисячі хвилюючих жіночих розповідей, які пізніше впорядкувала та проаналізувала. З підсумками аналізи І. Винницька ознайомила численну авдиторію на першому осінньому засіданні НТШ.

Для дослідницького опрацювання було вибрано 66 інтерв'ю, що охопили різні групи жінок за їх територіяльним походженням, соціяльно-демографічними та іншими ознаками. В результаті виділилися три основні теми, що окреслили типові долі українських жінок в роки війни.

Перша – жінки-матері як жертви війни. І. Винницька навела хвилюючі розповіді про те, як жінки в несамовитих умовах народжували дітей під час втечі на захід, або в совєтських тюрмах чи на засланні, а потім були розлучені з своїми дітьми, часом – назавжди.

Іроїда Винницька
Фото: Дарія Даревич

Друга тема – жінки як жертви совєтських репресій за політичну діяльність чоловіків. Присутніх схвилювали розповіді про знущання енкаведистів над жінками. Їх жорстоко допитували, погрожували розстріляти їхніх дітей, а потім висилали до таборів.

Нарешті, у третьому сюжеті, жінки постали вже в іншому світлі – не як жертви війни, а як її героїні – активні учасниці підпільної боротьби проти ворогів України.

Все більше зібраних і друкованих матеріялів свідчить про надзвичайно активну участь українських жінок у боротьбі Української Повстанської Армії. І. Винницька дослідила різноманітні функції, що їх виконували жінки у підпіллі.

Доповідь І. Винницької була проілюстрована документами та фотографіями жінок, розповіді яких стали основою цього такого важливого і хвилюючого дослідження.

В першому зліва: д-р Михайло Винницький, д-р Марта Дичок, д-р Дарія Даревич; задній ряд – д-р Володимир Моренець, д-р Сергій Квіт, д-р Олександер Саврук. Фото: Дарія Даревич

Україна – в пошуках нової революції?

8 жовтня Наукове Товариство ім. Шевченка вітало у приміщенні Канадсько-Української мистецької фундації президента Національного університету „Києво-Могилянська Академія" Сергія Квіта та його університетських колеґ д-ра Михайла Винницького, д-ра Володимира Моренця та д-ра Олександра Саврука. Вони прибули до Канади на запрошення університету Західнього Онтаріо для встановлення тісної співпраці між дома вищими навчальними закладами, а ініціятором та організатором ділових зустрічей була проф. Марта Дичок.

Помимо напруженого розкладу, д-р С. Квіт знайшов можливість виступити в НТШ з доповіддю, що зібрала великий гурт зацікавлених слухачів. І тема, і сама назва доповіді була дуже інтриґуюча: „Україна 2010 року у пошуках нової революції". Однак, тих, хто чекав обнадійливих прогнозів на новий громадянський спротив на зразок Помаранчевої революції, спіткало розчарування: ні прогнозів, ні рецептів щодо цього у доповіді д-ра С. Квіта не було. Натомість був вдумлива та виважена аналіза теперішньої політичної ситуації в Україні.

На думку д-ра С. Квіта, найбільша проблема полягає не в тому, що зараз при владі перебувають політичні опоненти, але також і в тому, що за п'ять років президентства Віктора Ющенка нема що згадати доброго. Найгострішої критики піддав д-р С. Квіт існуючу систему освіти в Україні, яку так і не вдалося реформувати за В. Ющенка. Тепер же міністер Дмитро Табачник відверто стоїть на позиціях збереження радянської системи освіти, що врешті-решт цілком відірве Україну від західнього світу.

В цих умовах єдиним українським університетом західнього взірця є Києво-Могилянська академія, і вона, підкреслив д-р С. Квіт, завдячує свої успіхи великій підтримці з боку української громади в Америці.

В 2003 році Могилянка стала колискою Помаранчевої революції. Сьогодні колектив академії шукає леґальні шляхи боротьби. Одним з таких шляхів є створення експертних комісій з вивчення таких питань, як Голодомор, чи поданий до Верховної Ради законопроєкт про мови

Чи зупинить це надовго відвертих українофобів? Важко сказати, однак, покищо такий авторитетний тиск з боку визначних науковців принаймі змусив апарат Президента Віктора Януковича визнати Голодомор якщо не геноцидом, то все ж злочином супроти українського народу, відкласти розгляд законопроєкту про мови у Верховній Раді.

Патріотам України треба впрягтися в працю виховання нового покоління українців, якому в майбутньому вдасться побудувати ту Україну, про яку ми мріємо.

Даґмара Турчин-Дувірак

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

На Союзівці відбулися загальні збори УСЦАК

Учасники загальних зборів Української спортової централі Америки і Канади.

Омелян Твардовський

КЕРГОНКСОН, Ню-Йорк. – 6-7 листопада в головному будинку Союзівки відбулися чергові загальні збори Української спортової централі Америки і Канади (УСЦАК), які цим разом назвали конвенцією.

Першого дня відбулися панелі при круглих столах на важливі теми. Розмову про діяльність УСЦАК провадив Олег Лесюк з Філядельфії, історію УСЦАК – Омелян Твардовський з Парсипані, Ню-Джерзі, тенісову ділянку – Юрій Савчак з Філядельфії, відбиванку – Мирон Биц з Випані, Ню-Джерзі, фінансову базу – провідник Ярослав Козак, панеліст Євген Луців з Філядельфії, створення Фундації УСЦАК – адвокат Роман Гірняк. Панель про мову, комунікацію, пресу вів Іриней Ісаїв з Нютону, Ню-Джерзі, а панелістами були Андрій Батрух, Роман Гірняк, Богдан Поритко.

Ця новація перед традиційними нарадами і вибором нового проводу УСЦАК виявилась вдалим інструментом централі. Новацію позитивно оцінили довголітні

(Закінчення на стор. 22)

УКРАЇНА І СВІТ

Євген Сверстюк – перший лавреат нагороди „Світло Справедливости"

КИЇВ. – 1 листопада Євгенові Сверстюкові, відомому українському філософові іо публіцистові, колишньому дисидентові і в'язневі совєтських тюрем вручено нагороду „Світло Справедливости" – за моральне, духовне та етичне провідництво в сучасному українському суспільстві.

У церемонії вручення нагороди в київському Будинку вчителя взяли участь друзі, представники громадських організацій, освітніх закладів, молодіжних організацій, дипломатичного корпусу та засобів масової інформації.

Нагорода „Світло Справедливости" заснована канадкою українського походження Анастасією Шкільник на честь її батька д-ра Михайла Шкільника (1891-1972), видатного юриста, громадського і політичного діяча часів Визвольного руху в Україні 1917-1920 років.

Учасники церемонії нагородження (зліва): ректор УКУ о. д-р Борис Ґудзяк, Євген Сверстюк з дружиною, Анастасія Шкільник з чоловіком.

Кришталева скульптура „Пробудження", якою нагороджують лавреатів „Світла Справедливости", автори – Тетяна Зайцева і Стас Кладочников

„Ця нагорода вдостоює особливих людей за їхню здатність запалити світло справедливости у темних щілинах людської душі та вказати дорогу до більш людяного суспільства. За життя мій батько ніколи не шукав визнання за своє віддане служіння в ім'я справедливости. Його життя є яскравим прикладом морального лідерства. Саме тому я вирішила заснувати нагороду „Світло Справедливости", – сказала А. Шкільник.

Є. Сверстюк – активний учасник національно-демократичного руху, один з його духовних та інтелектуальних провідників. За участь у дисидентському русі був засуджений радянською владою до 12 років неволі. За незалежної України – лавреат Національної премії ім. Тараса Шевченка, почесний президент Українського ПЕН-центру, доктор філософських наук. Найвідоміші його книги: „Собор у риштованні" (1970), „Блудні сини України" (1993), „Шевченко і час" (1996), „На святі надій" (1999). Є. Сверстюк є також автором численних есеїв і статтей з літературознавства, психології та релігієзнавства, віршів і перекладів з інших мов.

Церемонія відбулася за підтримки Українського Католицького Університету. Вручаючи нагороду д-рові Є. Сверстюкові, ректор УКУ о. д-р Борис Ґудзяк сказав: „Перший лавреат визначає рівень, а тому ми пишаємося тим, що Євген Сверстюк погодився прийняти першу нагороду „Світло Справедливости". Вже пів століття він належить до моральних провідників українського суспільства, залишаючись невтомно творчим. Ще у моєму дитинстві коли у діаспорі звучав з таборів голос Євгена Сверстюка в унікально шляхетних текстах, він став для мене моральним авторитетом. Особисто познайомитися з ним я мав щастя 1988 року, і відтоді він є орієнтиром для мене й для нашої університетської спільноти".

М. Шкільник народився в селі Сурохів на західній Україні. Юридичну освіту здобув у Львівському та Краківському університетах. За часів Української Народної Республіки працював спочатку в Міністерстві економіки та торгівлі, а пізніше очолював Департамент консульської служби в Міністерстві закордонних справ.

Після поразки Визвольних змагань М. Шкільник працював суддею у місті Перемишляни. Під час німецької окупації був призначений мером Перемишлян. На цій посаді, ризикуючи власним життям та своєю сім'єю, він врятував від смерти рабина Рокеаха, відомого як „Великий рабин Белза" – провідника ортодоксальних євреїв Західньої України. Чимало інших родин у Перемишлянах було врятовано завдяки зусиллям М. Шкільника. Пізніше він з сім'єю еміґрував до Канади. 1971 року в Торонто були опубліковані його мемуари „Україна в боротьбі за державність у 1917-1921 роках". Крізь усе життя д-р М. Шкільник проніс любов до рідної землі.

Петро Марусенко,
„Дзеркало тижня"

Вітальний концерт у Києві на честь Євгена Сверстюка.

„Бурштиновий шлях" веде у Рівне

РІВНЕ. – Україна вперше взяла участь у другому форумі міст „Бурштинового шляху", який відбувся у польському місті Ґданську, де зібралися 150 представників з Австрії, Німеччини, Литви, Росії та Польщі.

В Україні єдиним бурштиновим реґіоном є Рівненщина: тутешнім покладам бурштину близько 40 млн. років. А видобувати його промисловим способом з трьох родовищ і виготовляти з нього унікальні речі розпочали лише в незалежній Україні, створивши державне підприємство „Укрбурштин". Тоді ж поквапилися законодавчо визнати бурштин дорогоцінним каменем. На жаль, це загнало в „підпілля" місцевий промисел „сонячного каменя": видобутий старательським способом бурштин-сирець ось уже 20 років поспіль „їде" до Польщі та Прибалтики.

У руках закордонних майстрів поліський бурштин перетворюється на коштовні прикраси. Досі розміри контрабанди вимірювалися в 10 тонн сирцю щороку. Тому одну з видобувних дільниць – Клесівську – торік довелося закрити.

Що ж далі? У Ґданську, де немає земних родовищ бурштину, де його вимивають з Балтійського моря, створено музей бурштину, де є унікальний шматок бурштину, що важить майже п'ять кілограмів. Поляки вважають його „своїм", хоча знавці кажуть, що він нелеґально „приїхав" саме з рівненського Полісся.

Керівництво Рівненської області перейнялося ідеєю створення музею бурштину в Рівному й надання широкої дороги „поліському самоцвітові" на прилавки крамниць.

24 серпня у приміщенні рівненського Будинку вчених відкрито для загального огляду експозицію бурштину. Можна оглянути найцікавіші бурштинові камені, віднайдені на території Володимирецького району. А ще – кераміку і вітражі, одяг і взуття, столові набори з застосуванням бурштину, картини і, звісно ж, прикраси.

Експозиція дивує багатством барв і фантазією майстрів. Створення музею сприятиме популяризації українського бурштину і розвиткові туризму на Рівненщині.

Вироби з бурштину в Рівному.

В експозиції представлені не лише камені різних відтінків, різного забарвлення і різної прозорості, а й вироби з нього. Це роботи відомих керамістів – родини Козаків („Ангел Покрови"), львівського автора Андрія Курила („Трійця" і „Микола Чудотворець"), який втілив у них своє вміння творити вітражі.

„Бурштиновий шлях" – традиційна назва старовинного напряму торгівлі між римською провінцією Панонією та узбережжям Балтійського моря, основою якої був бурштин. З „горілого каменя", як називали бурштин поліщуки, котрі здавна опалювали ним свої печі, почали виготовляти обереги від „злого ока", намисто, яке не лише прикрашало, а й лікувало.

Бурштин з Рівненщини за фізико-хемічними властивостями не відрізняється від балтійського, тому багато польських вчених досі вважають його балтійським, оскільки з морськими течіями й льодовиками бурштин переміщувався на сотні кілометрів. Довести ж його українське походження дали змогу саме залишки комах, що містяться у рівненському бурштині.

Тарас Гаюн

Відбулась конференція, присвячена Конституції Пилипа Орлика

КИЇВ. – 14-16 жовтня у Києво-Могилянській академії відбулася міжнародна наукова конференція, присвячена 300-річчю Бендерської конституції Пилипа Орлика – Гетьмана України та, безперечно, одного з найвидатніших студентів Могилянки, який навчався тут до 1694 року.

Донедавна оригінальний текст Конституції залишався невідомим дослідникам, а витоки закладених у ній ідей – не до кінця з'ясованими. Недостатньо дослідженою є і постать її автора. Тож поділитися думками і фактами про життя та діяльність П. Орлика до Києва з'їхалися науковці з різних міст України, а також дослідники з провідних університетів Італії, Канади, США, Франції, Польщі, Росії.

Серед учасників конференції були присутні Джованна Броджі-Беркофф, Наталія Пилип'юк, Тетяна Таїрова-Яковлева, Тереза Хинчевська-Генель, Тетяна Люта, Тарас Чухліб, Олексій Сокирко, Віктор Брехуненко, Наталя Яковенко, Юрій Щербак, Максим Яременко та інші знавці історії XVII-XVIII ст.

Обговорення широкого спектру питань дало змогу отримати цілісне уявлення про історичну добу П. Орлика, історичного діяча в широкій європейській соціокультурній моделі та історично-політичній площині.

Головні секції конференції було присвячено темам „Військово-політична ситуація кінця XVII-першої чверті XVIII ст.: Гетьманська Україна та її сусіди", „Пилип Орлик: штрихи до біографії", „Бендерська конституція 1710 року: ідеї, термінологія, доля тексту", „Постать Пилипа Орлика та Бендерська конституція в історіографії".

Було розглянуто середовище, у якому жив та діяв П. Орлик, зокрема інтелектуальна атмосфера Києво-Могилянської академії, коло професорів академії, коло мазепинської старшини.

Італійський славіст зі світовим ім'ям проф. Дж. Броджі-Беркофф яскраво змалювала історичний період з допомогою художніх текстів.

Доповідь проф. Н. Пилип'юк з Альбертського університету (Канада) розкрила контексти навчання П. Орлика в Могилянці.

Символічність проведення конференції для Могилянки підкреслили Ірина Дмитришин (Національний інститут східних мов та цивілізацій, Франція), відомий український історик О. Сокирко та професор Києво-Могилянської академії Н. Яковенко.

Конференція стала початком глибокого й системного вивчення діяльности П. Орлика, за її результатами заплановано видати наукову збірку, що є значним поштовхом до розвитку вітчизняної історичної науки, а відтак і до формування державницького мислення серед нинішніх та прийдешніх поколінь українців.

Михайло Назаренко

КОМЕНТАР

На Міжнародному кінофестивалі переважали російські фільми

КИЇВ. – У київському Будинку кіно 7-10 жовтня відбувся VIII міжнародний фестиваль православного кіна „Покров".

Звернімо увагу на визначення „міжнародний". На „міжнародному" фестивалі було по одному фільму з Польщі, Молдови, Латвії і Грузії, а Росія показала аж 28 фільмів. Білорусь привезла три фільми, а Україна – сім стрічок.

Вперше фестиваль „Покров" було організовано у 2002 році, як єдиний в Україні фестиваль православного кіна. За 2002-2010 роки в конкурсну програму фестивалю було прийнято понад 800 заявок, і понад 100 фільмів стали лавреатами фестивалю.

Майже всі нагороди отримали цього року російські виробники: усі премії у номінаціях „Документальне кіно" і „Анімаційне кіно". Також росіяни отримали численні премії та дипломи за найкращу режиссуру, найкращому продюсерові, найкращому звукорежисерові, за найкращу розповідь про православну святиню, за художнє оформлення, за найкращу операторську роботу, за пошук форми в анімаційному кіно і т. д. Усе ж ґран-прі кинофестиваля присуджено українському фільмові „Зрозуміти людину" (режисер Олександер Столяров).

Іншим шести країнам-учасникам фестивалю, крім Росії, загалом дісталося рівно шість дипломів, та й то, мабуть, з ввічливости, аби наступного року взяли участь у IX фестивалі.

Найпершою на церковному фестивалі була тема Росії, Російської імперії, російських царів та членів царських родин.

Це проявилося навіть у назвах фільмів, наприклад, „Імператор, який знав свою долю", „Російська Палестина", „Великий князь Сергій Олександрович Романов" та ін.

Після фестивалю у Києві будуть тиражовані диски саме з російськими фільмами, які будуть популяризувати саме російських виробників а загалом – Московський патріярхат.

Відбудеться і так званий „виїзний фестиваль" у найбільші міста України з показом, зрозуміло, російських фільмів, а через них – російської ідеї єдиної православної Церкви „трьох братніх народів", російських святих, храмів та монастирів, російської мови.

10 жовтня було урочисте закриття фестивалю, під час якого виявилося, що цей захід було присвячено 75-річчю Митрополита Української Православної Церкви Московського патріярхату Володимира (Сабодана).

На церемонії нагородження переможців Митрополит власноручно надавав нагороди та дипломи, які йому подавали президент фестивалю Андрій Деркач або міністер освіти та науки Дмитро Табачник. Якби його воля, то він взагалі не допустив би до показу жодного українського фільму.

Володимир Єфимов

Розповідь про сучасну літературу

КИЇВ. – Об'єднання „Кобзар" на чергову зустріч вчителів української літератури запросило 5 листопада одного з найвідоміших письменників, подвижника та охоронця високих вимог літературного мистецтва – Сергія Батурина.

Відбулась зустріч у київському ліцеї „Наукова зміна". Головний організатор Наталя Михайлова поінформувала авдиторію про кожного з гостей. Голова об'єднання „Кобзар" Дмитро Папета представив С. Батурина, який присвятив свій виступ розповіді про сучасну українську літературу, яка плідно працює в усіх жанрах з своїми напрямками, течіями й стилями.

С. Батурин вів мову про сучасного автора, оголосив конкурс на найкраще запитання. Автор підписав понад 50 примірників свого роману „Монолог самотнього мужчини", які були подаровані кожному з присутніх вчителів.

Лера Крок

Письменник Сергій Батурин під час зустрічі з вчителями української літератури.

Творчий світ Петра Марковича

СІЄТЛ, Вашінґтон. – В Україні тепер усе більше дізнаються про українських діяспорних художників та поетів, незнаних на батьківщині за часів комуністичного режиму. Цей процес набуває і зворотнього характеру: українська діяспора ближче знайомиться з мистцями з України, які творять і влаштовують свої виставки за океаном.

Одним з таких є Петро Маркович, який живе і працює в штаті Вашінґтон поблизу Сієтла. Почавши свою творчу кар’єру в часи хрущовської відлиги і руху шістдесятників, він вже тоді проявив себе в мистецьких колах, за висловом одного з сучасників, як „львівський Пікассо”.

„Ідилія” (кераміка, декоративна тареля).

„Хлопчик з 33-го” (з серії „Голодомор”, мала скульптура).

„Батькова рука” (мала скульптура).

П. Маркович однаково вільно почувається у живопису, кераміці, скульптурі. Головне ж, до чого тяжіє мистець – це „неформальне мистецтво”, яке не можна визначити за традиційними мірками. Визначальною частиною його творів є асамбляжі і колажі, які поєднують живопис і вмонтовані реальні об’ємні предмети – монети, ланцюги, гільзи, замки, непоєднувані на перший погляд матеріяли – метал, дерево, пластик, які створюють своєрідний настрій. котрий не можна передати пензлем.

Ось „Екологія” з „мертвими” металевими рибами, скульптура „Батькова рука“, пробита справжньою кулею, „Оса”, де приклеєні воскові соти разом з абстрактним живописом і напівреалістичними деталями (очі, жало) накопичують фантастичні образи та уяви, що тягнуться, як каже П. Маркович, ще з дитинства.

Детальніше уявлення про творчу особистість П. Марковича дає мистецький фотоальбом „Петро Маркович. Життя і творчість”, надрукований в Україні. Адреса автора: 16863 123rd Avenue SE, Renton, WA 98058. Тел.: (425) 226-1826. Електронна пошта: nkasyanyuk@comcast.net.

Подаючи свою адресу, художник прагне контакту з мистецькими і громадськими установами, щоб влаштувати виставки і подарувати свої книжки.

Володимир Мигович

„Танок” (картон, гуаш). Фото: Володимир Мигович

Петро Маркович. „Екологія” (живопис, карбування на металі).

Концерт творів українських композиторів в Ню-Йорку

Виконавці (зліва): Галина Стрілець, Ореста Цибрівська, Олена Геймур. Фото: Володимир Ткаченко

Володимир Ткаченко

НЮ-ЙОРК. – Де українці – там і пісня. Про долю, про матір, про кохання. Вона ввібрала у себе весь світ – історію буття, боротьбу за волю, прагнення до щастя. Співати – це жити. Поки ми співаємо, ніщо і ніхто не може нас поставити на коліна або знищити. Наші люди завжди співали, і це піднімало їх над світом убогости, гноблення, голоду і зневіри. Професійні музиканти-українці завжди усвідомлювали свою високу місію у збереженні і примноженні пісенної народної традиції.

Саме це у повній мірі показав концерт з творів українських композиторів, що відбувся 10 жовтня в Українському інституті Америки.

Виконавці – Олена Геймур (сопрано), Галина Стрілець (скрипка) та Ореста Цибрівська (фортепіяно) явили собою органічну єдність емоційної та ансамблевої гри. Початковий твір – „Богородице Діво“ Ігоря Соневицького освятив високим почуттям все, що звучало далі. Стиль композитора позначений простотою і природністю висловлювання. Мелодія не створена розумовим зусиллям, а ніби сама народжується від дотику до слова молитви.

Так само природно звучала і музика його попередників – Григорія Алчевського і Василя Барвінського. Як в обробках („Дві лемківські пісні“ В. Барвінського та „Місяцю Князю“ Г. Алчевського), так і у власних сольоспівах („Не дивися на місяць весною“ на слова Лесі Українки та „Пісня пісень“ В. Барвінського) вони мислять в образах, близько співзвучних народній музиці.

Все сказане можна віднести і до „Колискової“ (на слова Петра Карманського) Станіслава Людкевича та сольоспіву (на слова Тараса Шевченка „Минули літа молодії“) Остапа Нижанківського.

Трохи виділилися дві арії з опер – „Пісня Галі“ з „Назара Стодолі“ Костянтина Данькевича і „Речитатив та арія Оксани“ з „Різдвяної ночі“ Миколи Римського-Корсакова. Хоча останній був російським композитором, членом славнозвісної „Могутньої купки“, він дуже добре відчував природу українського мелосу.

З інструментальних творів була представлена „Соната для скрипки і фортепіяна“ Віктора Косенка. Перша частина її прозвучала у першому відділенні концерту, друга – у другому. Одначе, від такої розірваності в часі твір втратив свою єдність, обернувшись у дві скрипкові мініятюри.

(Закінчення на стор. 21)

МІСТА І СЕЛА УКРАЇНИ

Відроджений монастир на Ясній Горі у Гошеві

Марійська ротонда з іконою Богородиці Гошівської в монастирі.
Фото: Олександер Костирко

На подвір'ї Гошівського монастиря.

В Церкві Преображення (1842 рік).

Якщо виїхати з міста Долини на Прикарпатті в сторону Львова, то невдовзі з'являться гори і на одній з них – Гошівський монастир. Він – на Ясній Горі. До нього з дороги веде стежина, біля якої є капличка, куди приходять люди помолитись і поставити свічку.

Старовинний літопис засвідчує, що церкву і монастир при ній збудував побожний лицар Кучулад. Ченці вели тут спокійне життя до початку XVII ст., поки розбійники не сплюндрували обитель, а монахів вбили.

Відбудував монастир і церкву й назвав храм іменем Успіння Пречистої Богородиці Володарки український шляхтич Євстахій Шумлянський, одружений з Анною Гошовською. На схилі літ він сам став ченцем. Поховали добродія в монастирській церкві під головним вівтарем.

Найбільшу пожертву на утримання монастиря зробила родина Гошовських, яка відписала всю Ясну Гору у власність монастиря. У 1735 році в маєтку Гошовських з'явилася копія чудотворної ікони Божої Матері з міста Белз. Якось Гошовські помітили незвичну ясність на стіні, де висіла ікона. Через деякий час з очей Матері Божої потекли сльози. Тоді й подарували ікону монастиреві, який на честь жертводавців назвали Гошівським. Коли в часи Другої світової війни після сильного обстрілу церква та інші монастирські будівлі згоріли, уціліла лише стіна, на якій висіла ікона. Після війни реліквія зникла. Кажуть, що її забрали енкаведисти.

У 1950 році обитель на Ясній горі закрили і зробили в ній притулок для дітей. Потім церква використовувалась під військовий склад, а монастирські келії були базою відпочинку.

Відродження монастиря почалося в незалежній Україні. Настоятелем став о. Макарій Грень, його змінив о. Макарій Флячок. Німецькі фахівці виконали оздоблення, встановили єдині в Україні електронні дзвони, реставрували картини XVII ст. Сьогодні обитель на Ясній Горі виблискує позолотою бань, вабить здалеку.

Олександер Костирко,
Черкаси

Оперу „Запорожець за Дунаєм" виставлено в Сакраменто

САКРАМЕНТО, Каліфорнія. – Плянування постанови славнозвісної української комічної опери „Запорожець за Дунаєм" почалися кілька років тому, коли до міста приїхала оперна співачка Оксана Ситницька, народжена на Тернопільщині, яка кілька років співала у Львівському оперному театрі, а також на сценах різних театрів Европи та Америки.

Подружжя Ситницьких звернулися за допомогою до тодішнього голови Товариства збереження української спадщини Юрія Олійника. Дістати партитуру і клавір опери допомогла сестра Олі Олійник – Оксана Герасименко зі Львова. Ю. Олійник переклав англійською мовою зміст опери, з яким Генадій Ситницький пішов до оперних авторитетів Сакраменто.

Нинішня голова Товариства д-р Любов Йова та інші члени дійшли думки, що у Сакраменто вже є досить талантів, з якими можна поставити оперу, і запросити американців на прем'єру.

У травні 2010 року вирішили ставити оперу до Дня Незалежности України. О. Ситницька взялася за режисуру та добір співаків на головні ролі, яких в опері є вісім, а О. Олійник – за організацію оркестри, інструментування та написання партій для музикантів, підготування декорацій та костюмів. Згодом виставу перенесли на 9 жовтня.

Велику картину-пейзаж протягом вересня створила професійний художник Маргарита Чаплінська, яка недавно з сім'єю прибула до Сакраменто.

Хатку для Карася змайстрував Едвард Тишкевич, а воза – Іван Лорчак. Інші атрибути були позичені в українських церковних громадах Сан-Франциско і Сакраменто.

9 жовтня на сцені „Theatre Sierra 2" при переповненій залі відбулася прем'єра.

Головні партії виконали О. Ситницька – Одарки, Сергій Задворний (родом з Харкова) – Карася, Світлана Мерліченко (учениця Євгенії Мірошниченко з Києва) – Оксани, на партію Андрія запросили студента з Стейтового університету Ендрю Нікеля, який чудово справився з українським текстом.

Комічну ролю Селіх-Аги виконав Ярослав Дроздовський, поважного султана – Сергій Кибич, Імама – студент вокалу кляси Оксани Ситницької Олександер Паріпа. Дуже гарно зіграла ролю хлопчика-слуги Гасана семирічна Юстинка Дроздовська.

Тривалі овації публіки були підтвердженням того, що постанова опери вдалася.

Оркестра виступала у складі талановитого скрипаля Ігоря Веліґана і Александру Робула – перші скрипки, Лесі Соколович та Діяни Гайдучик – другі скрипки, флейтистки Ольги Шевчик, альтиста Максима Веліґана, віольончелістки Оксани Гриневич, Вадима Ґелетюка – бас, бандуристок Олесі Рітачки та О. Олійник, яка також диригувала. Деякі партії підігравала на фортепіяні Тетяна Скот.

Хор співав у манері галицького співу. У хорі виступили Світлана Заньковська, Люда Козлова, Зеновія Міщук, Галина Петречко, Ірина Романчук, Ліля Рябчевська, Оксана Стус, Валерія Головко, Тетяна Ключник, Катерина Козлова, Галина Лорчак, Ольга Сімонс, Ольга Трофимлюк, Андрій Левченко, Святослав Стус, Яків Веліґан, Сергій Воробець, Віктор Демчук, Олександр Паріпа, Роман Рітачка, який також виступив як кобзар разом зі Святославом Стусом.

Чудово виглядали українські костюми з колекції Оксани Стус, О. Олійник та учасників ансамблю української пісні „Коляда". Костюми турецьких зверхників і слугвояків (Алекс Синиця, Андрій Гуржій, Олег Соколович, Ігор Шевчик, Степан Кравець, Віктор Юніфацій) виготовила О. Олійник.

Запальні українські танці виконали учасники ансамблю „Калина" (керівники Джордж та Ірина Арабаджі): Оксана Ґелетюк, Оксана Длугань, Соломія Криштафович, Олена Марків, Марія Михайлишин, Оксана Петречко, Ірина Тишкевич, Олександр Василенко, Андрій Кісель, Степан Криштафович, Тарас Паращак, Ростислав Соколович та Іван Шевчик.

На виставу працювали помічник режисера Міра Веліґан, художниця М. Чаплінська, декоратори Ігор Шевчик, Е. Тишкевич, І. Лорчак, Степан Колтуцький, Андрій Кухарук, швеї Віра Демчук і Марія Дроздовська, О. Олійник і О. Ситницька, Леся Павлоська, Олена Осколкова та Андрій Йова.

Марта Оленюк

Концерт творів ...

(Закінчення зі стор. 19)

Друге відділення склали твори молодших авторів та іншої стилістичної насправленості, загалом ближчі до так званої популярної музики, Це сольоспіви В'ячеслава Кваснєвського, Володимира Верменича. А також більш модерний Мирослав Скорик з „Якби мені черевички", клясичний Михайло Гайворонський з „Ой, козаче мій" на власні слова. Закінчився концерт „Піснею пісень" В. Барвінського, що добре перегукнулося з І. Соневицьким і логічно замкнуло все дійство.

Прекрасно звучав голос О. Геймур, органічно доповнений інструментальним супроводом фортепіяна та скрипки. О. Цибрівська давала короткі коментарі з перекладами на англійську мову текстів пісень та інформаціями про твір або композитора.

Програма була складена суцільно з творів українських композиторів, більшість з яких рідко виконувані. Можливо, деякі композиції прозвучали в Америці вперше. Всі автори вкорінені в романтичну музичну традицію, характерними ознаками якої є мелодизм, яскрава емоційність та опора на народну творчість.

Така непересічна подія сталася завдяки продуктивній ідеї Стефанії Добрянської та організаторському хистові Лариси Крупи. Ню-Йоркське музичне життя стало багатше і цікавіше.

В альбомі – мистецтво Юрія Гури

КИЇВ. – Після тривалого підготування фірма „Майстерня книги" видала книгу-альбом „Гура: малярство і скульптура".

Видання має 440 стор., видрукованих на папері високої якости. Крім яскравих та барвистих репродукцій творів мистця, подаються українською та англійською мовами біографічні дані Юрія Гури і коментарі-оцінки фахівців щодо його мистецького доробку.

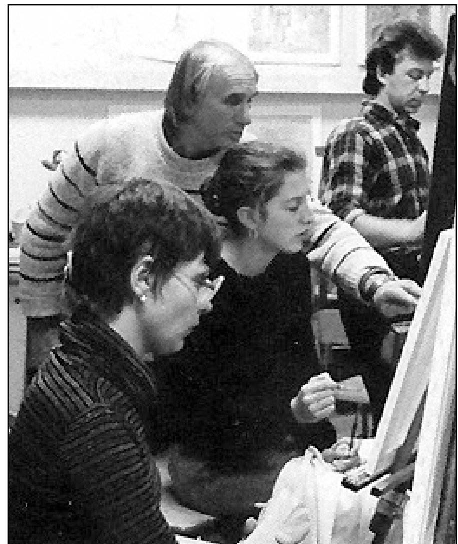
За оцінкою Миколи Маричевського, „Юрій Гура – мистець глибокої думки й чутливого серця, який постійно знаходиться в художніх пошуках. У творах недавнього періоду він робить перехід від кольорів пастельних, лагідних, м'яких півтонів до барв яскравих, гарячих. Усі образи пройняті теплом".

Юрій Гура

Ю. Гура широко відомий як маляр і скульптор не лише філядельфійській українській громаді, але й усій діяспорі. Мистець народився у Львові в 1930 році, покинув рідний край з родиною під час Другої світової війни, студіював малярство у Кракові, де закінчив академію мистецтв 1956 року.

На запрошення родини у 1968 році приїхав до Філядельфії, де продовжував свою творчу працю, влаштовував особисті виставки, і брав участь у групових експозиціях.

В мистецькій студії Юрія Гури.

У 1982 році Ю. Гура заснував суботню мистецьку студію для молоді і старших, яка існувала шість років при Українському освітньо-культурному центрі.

Крім активної участи в громаді, протягом 22-ох років Ю. Гура працював і з великим успіхом виготовляв для рекламного підприємства „Commercial Advertising Art" великі реклями, які зустрічаються при головних дорогах.

Образи, літографії, і скульптури Ю. Гури, крім приватних колекцій в США і Канаді, зберігаються в музеї Сяноку, Польща, Українському музеї свв. Сергія і Вахи в Римі, в Українській фундації Торонто, Українському Національному Музеєві у Чикаґо.

Книга-альбом є вартісним придбанням і цінною пам'яткою мистецького труду Ю. Гури та його заслуг у збагаченні образотворчого українського мистецтва.

Упорядники видання висловили вдячність Христині Гурі – шанувальниці образотворчости й вірному другові мистця за сприяння у виданні альбому.

Д-р Володимир Карпинич

Представили історію Межиріча

Таким постає Межиріч Корецький з картини відомого художника Наполеона Орди (XIX ст.).

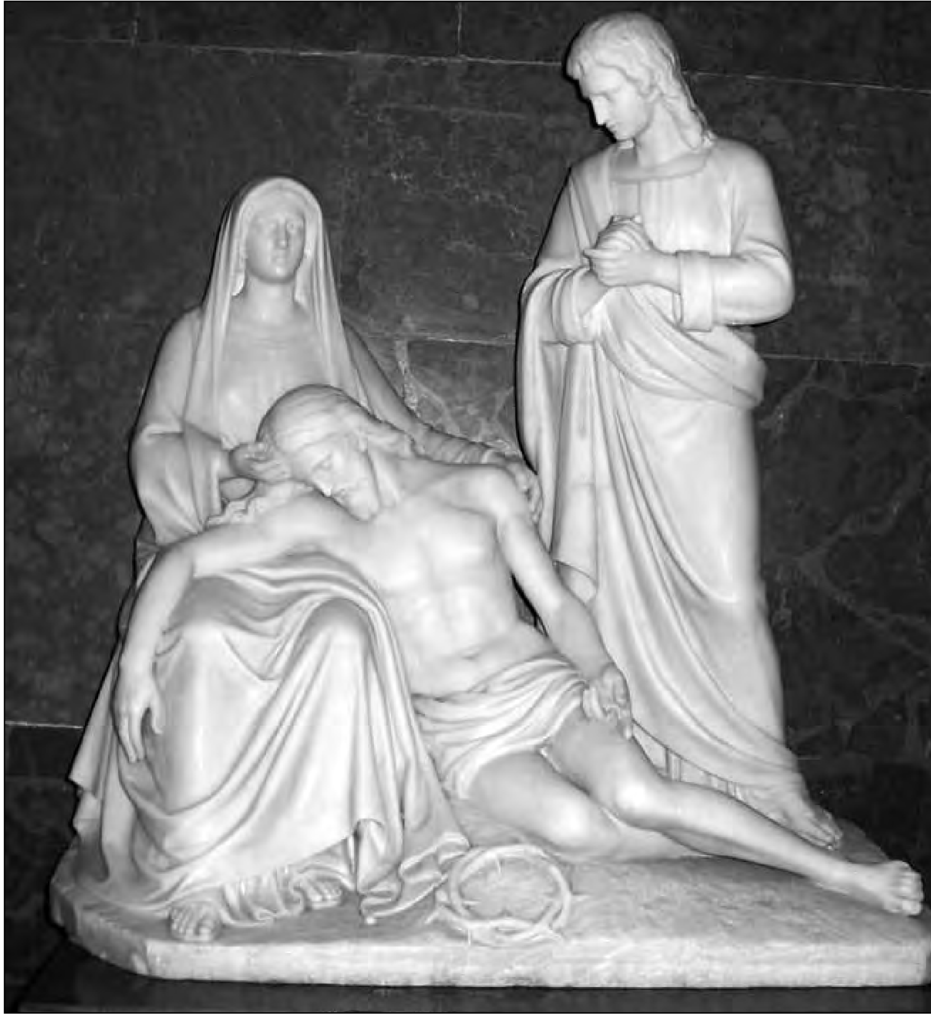
РІВНЕ. – Межиріч Корецький (нині – село Великі Межирічі Корецького району), хоч і налічує 500 років віку, але не мав власного книжного літопису. Наразі це колишнє княже містечко отримало своє перше комплексне дослідження з історії, що охоплює час XVI-XX ст. Презентація книги тутешньої уродженки Анастасії Обарчук „Межиріч Корецький: нариси історії волинського містечка" відбулася у обласному краєзнавчому музеї.

Книга написана на основі спогадів мешканців Межиріча, документів з українських та польських архівів.

Євген Корецький

У СВІТІ МИСТЕЦТВА

Майстер з України, який доторкнувся душі Рафаеля

Томаш-Оскар Сосновський. „Пієта".

НОВОМАЛИН, Рівненська область. – У жовтні 1810 року в селі Новомалині народився патріярх скульптури з біблійної тематики – Томаш-Оскар Сосновський, пам'ять про якого в радянський час узагалі замулилася. Наразі знову випала нагода відновити цю пам'ять з нагоди 200-річчя від дня його народження.

У 1870 році Академія ім. св. Луки в Римі зібралася на відповідальне засідання, пов'язане з виявленням у Пантеоні поховання геніяльного Рафаеля, котрий відійшов у вічність 350 років тому. Тлінні останки автора „Сікстинської Мадонни" та будівничого собору св. Петра у Римі добре збереглися. Постало питання – кому доручити зробити гіпсовий відбиток черепа художника? Одноголосний вибір зупинився на Т. Сосновському. Це було одне з найбільших визнань скульптора.

Шях майстра до цієї вершини був нелегким та тернистим. Водночас цілеспрямованим, бо він як намірився у дитинстві стати скульптором, так і не відступив від цього задуму у подальшій долі.

Т. Сосновський вчився у Варшавській академії мистецтв, де продовжив свою трудову і наукову діяльність як професор скульптури. Заодно став інспектором художніх установ Італії, головним директором музеїв і ґалерій Риму, обирався академіком 24 художніх академій світу, останні шість років свого життя був реґентом академії.

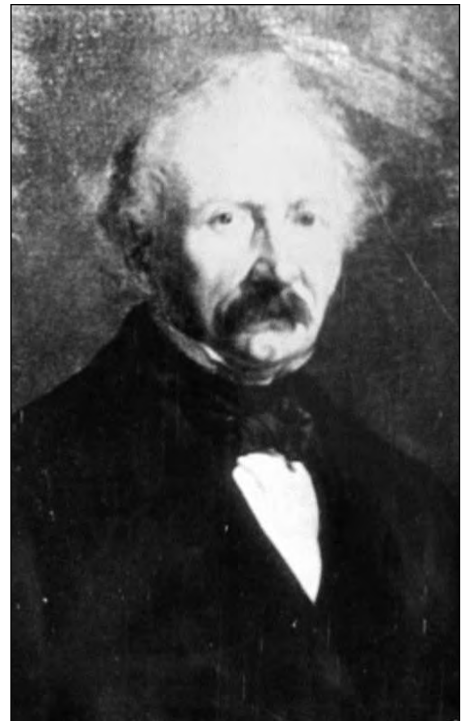
З-під його рук вийшли композиції на релігійні теми, які є окрасою храмів та музеїв Кракова, Варшави, Риму, Палестини. Виконані вони в стилі клясицизму.

Неперевершений ідеал досконалости Т. Сосновський знайшов у постатях Ісуса Христа, Мадонни та християнських святих. Вони стали для нього втіленням найсвітліших і найчистіших прагнень людства. У 1850-1860 роках скульптор виконав свої найкращі роботи: три рельєфи Божої Матері з дитиною, скульптури „Мадонна з немовлям", „Материнство Марії", „Мадонна непорочного зачаття", „Христос на смертному одрі", „Пієта". Жоден скульптор XIX ст. не створив стільки бездоганно досконалих художніх робіт, пов'язаних з образами Богоматері та Христа, як Т. Сосновський. Саме ці роботи є найбільшим внеском митця в скарбницю світового мистецтва.

Пам'яткою про талановитого майстра стала церква у Новомалині, зведена в 1861 році за його гроші, а також капличка, перебудована за ескізами майстра і прикрашена його композиціями.

Помер великий скульптор на 77-му році життя. Похований на цвинтарі Верано у Римі. На його могилі встановили барельєф з ангелом, який лівою рукою вказує на небо, а в правиці тримає сувій пергаменту. Некролог Т. Сосновського закінчувався словами: „Томаш-Оскар Сосновський був у думках і серцях усіх, тому що людину подібного характеру і величности духу треба чекати довгі роки".

Євген Цимбалюк

Томаш-Оскар Сосновський

Скульптурні творіння Томаша-Оскара Сосновського.

На Союзівці...

(Закінчення зі стор. 13)

заслужені діячі, довголітні голови УСЦАК – Роман Куціль і Мирон Стебельський та ряд делеґатів.

Після панелів розпочалися загальні збори. Їх відкрив голова М. Стебельський, котрий з вдячністю згадав щедрих спонзорів, котрі фінансово підтримали збори. Це були кредитівки з Ню-Йорку і Нюарку-Випані, Національна кредитівка Ню-Йорку-Бавнд-Бруку, Український Народний Союз.

Голова попросив однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять тих членів управи, які відійшли у вічність в останній каденції – Олеся Напору, Романа Пиндуса, Володимира Павелчака, а також друзів в Україні – Петра Безпалька, історика українського спорту, і Володимира Кулика, одного з засновників Національного Олімпійського Комітету України.

Відбулися звітування членів управи і провідників ділянок спорту. Письмові звіти подали І. Ісаїв, О. Твардовський, Євген Чижович, Марійка Бокало, Ю. Савчак.

М. Стебельський звітував про те, що УСЦАК вдало виконував свої обов'язки: відбувалися чемпіонати в активних ділянках спорту, були зформовані репрезентації УСЦАК копаного м'яча, які їздили до Австралії і Англії на турніри української діяспори, де здобули кращі місця. В останньому турнірі в Англії взяли участь три збірні дружини УСЦАК, дві з яких здобули золоті і бронзові нагороди. Щорічно проводяться Українські ігри молоді, під патронатом УСЦАК проходили літні спортові школи і табори.

За поданням голови Номінаційної комісії М. Бица, делеґати вибрали одноголосно головою УСЦАК І. Ісаєва, першим заступником Володимира Арендача, другим заступником – М. Бица, третім заступником – Тараса Яворського.

До управи обрані також Р. Гірняк, Володимир Гончарик, О. Твардовський, Матвій Дубас, Ігор Дуда, Б. Поритко, Сергій Райко, Є. Чижович, Андрій Панас, Володимир Сизоненко, Тарас Борисюк, Роман Булавський, Ю. Савчак, М. Бокало, Таїса Бокало, о. Маріян Процик, д-р Юрій Фотій, Марко Гованський, Василь Тараско, Богдан Кушнір, Ярослав Марчук, Теодор Боднар, Микола Шишко.

Контрольна комісія: Ярослав Завійський, Степан Мазур, Сергій Федоров.

Товариський суд: Я. Козак, Роман Лось, Володимир Мамуз.

І. Ісаїв в заключному слові подякував за вибір і, згідно з пропозиціями панелістів, подав плян праці управи.

Після закінчення зборів в головній їдальні Союзівки відбувся бенкет, в часі якого присутніх розважав музикою В. Сизоненко. Під час бенкету був відзначений пропам'ятною плякетою довголітній голова УСЦАК М. Стебельський. Відзнаку вручив І. Ісаїв.

ПОСТАТІ

Зиновій Марцюк – головний фінансист ОУН

(До 100-річчя від дня народження)

У жовтні 1910 року у селі Озірній в східній Галичині народився в селянській родині Зиновій Марцюк, майбутній головний фінансист Організації Українських Націоналістів та один з організаторів збірок на Фонд Української Повстанської Армії на еміґрації.

У 1922 році в Озірній почали будувати читальню „Просвіти", на яку гроші пожертвували уродженці містечка та еміґранти в Америці на чолі з Михайлом Давоскибою. В будинку „Просвіти" розміщувалися всі культурно-освітні товариства – жіноче, молодечі організації Пласт і „Луг", гурток „Рідної Школи", централя якого у Львові втримувала кілька приватних середніх шкіл.

В ранній молодості З. Марцюк включився в культурно-освітнє, а опісля – в кооперативне життя і засвоїв там засади громадської відповідальности – звітности й контролі, яких завжди дотримувався у своїй подальшій діяльності. У 1939 році З. Марцюк переїхав до Львова, і там застав його вибух Другої світової війни. Працював у видавництві „Дешева книжка" разом з Мирославом Прокопом.

14 вересня 1941 року З. Марцюк як один з провідних членів ОУН був висланий на Волинь, до Рівного, до Ростислава Волошина, який невдовзі став одним з співорганізаторів УПА і комендантом підпілля УПА на Північно-західних українських землях.

Восени 1941 року „Лекс" (Михайло Степаняк) з рамени Крайового проводу ОУН доручив З. Марцюкові провадити фінанси ОУН. На виконання цього доручення З. Марцюк написав інструкцію, в якій з'ясував політичну ситуацію: мовляв, йде Друга світова війна, вислід якої тепер ще тяжко передбачити, але політична мапа Европи напевно буде змінена. І тому український народ має вже тепер докласти всіх зусиль, щоб мобілізувати всі свої сили, щоб події не заскочили його непідготованим. Для організації боротьби потрібні також і фінансові засоби.

Збірка пройшла з великим успіхом. Подібних збірок в Україні 1941-1944 роках було проведено три. З зібраних коштів оплачувалися видатки референтам ОУН.

З наближенням фронту у 1944 році фінансовий референт дістав доручення поділити заощаджену суму на три частини: дві з них залишалися в краю для потреб визвольної боротьби, іншу третину коштів дістав „Ярополк" (Микола Лебедь") тоді вже в якості Генерального секретаря закордонних справ Української Головної Визвольної Ради (УГВР) на організовану цим секретаріятом закордонну місію. З цією місією на Захід відійшов і З. Марцюк.

Після Другої світової війни на Заході опинилася досить велика українська громада. Це були вивезені на примусові роботи до Німеччини „остарбайтери", звільнені з німецьких тюрем та концтаборів в'язні і ті, кому вдалося виїхати, як Червона армія окупувала українські землі. В цьому середовищі у повоєнний час фінансовий референт ОУН та УГВР З. Марцюк провів три збірки.

За деякими даними, рахунок видавництва „Горицвіт" Закордонного Представництва УГВР від вересня 1945-го по вересень 1946 року складав, разом з майном, основним капіталом, касою та видатками на адміністрацію, близько 160 тис. дол., що на той час було значною сумою.

На доручення ЗП УГВР було проведено у 1946 році на всіх еміґраційних европейських теренах, де проживали українці, три збірки на фонд УПА (на Різдвяні, на Великодні свята та у вересні 1946 року). Розмір тих збірок був зумовлений потребами організованої визвольної боротьби в Краю. Разом з тим збірки були ефективним засобом об'єднання всіх національних сил під проводом УПА.

30 вересня 1946 року фінансовий референт ЗП УГВР „Омелян" (З. Марцюк) писав: „Не економічні умовини – вони були створені окупантами для визиску і послаблення відпорної сили народу, а стан політично-державницької свідомости широких народних мас, загроза окупантами всіх життєвих інтересів народу, визнання правильности визвольної концепції, репрезентованої УГВР, дальше – співучасть мас у цілості визвольної боротьби на всіх її відтинках – були основними елементами для розбудови матеріяльної бази боротьби".

З. Марцюк прожив довге й плідне життя, вірною супутницею на цьому шляху була його дружина Ліда, в'язень жіночого концтабору Равенсбрюк від листопада 1942 року до жовтня 1944 року.

Повернувшись в Україну, після здобуття нею державної незалежности, З. Марцюк пригадував: „У Львові ми з дружиною були на заключному концерті у Львівській Опері. Були там свідками поєднання Президента Леоніда Кравчука з Патріярхом Мстиславом і Архиєпископом [Мирославом] Любачівським у ложі Президента – під бурхливі і невгаваючі оплески у залі, оркестри, хори і їх трьох самих. Такого ентузіязму, який ми пережили, – не можна описати".

Вивчаючи документи з архіву, раніше спілкуючись безпосередньо з З. Марцюком і намагаючись зрозуміти сутність його поглядів на життя та на місце людини в ньому, я довго думав, якими ж є основні риси характеру, що були притаманними З. Марцюкові. І зробив недвозначний висновок – це людська гідність та сумління.

Говорячи про Україну після Помаранчевої революції й наступні кризові ситуації в українській владі, напередодні свого 95-річчя З. Марцюк зазначав, що „на закрутах треба сповільняти їзду, щоб не перевернути воза. Президент сам не створить добробуту, він може покерувати справами так, що той добробут створить для себе народ своєю ощадністю і працею. Але найважливіше, що Україна – вільна й тепер буде жити таким життям, яке сама собі створить".

Олександер Панченко,
Лохвиця, Полтавська область

ЛЮДСЬКІ ДОЛІ

„Ластівка“ з когорти незламних

Наталія Михайлюк („Ластівка“). Фото: Тетяна Будар

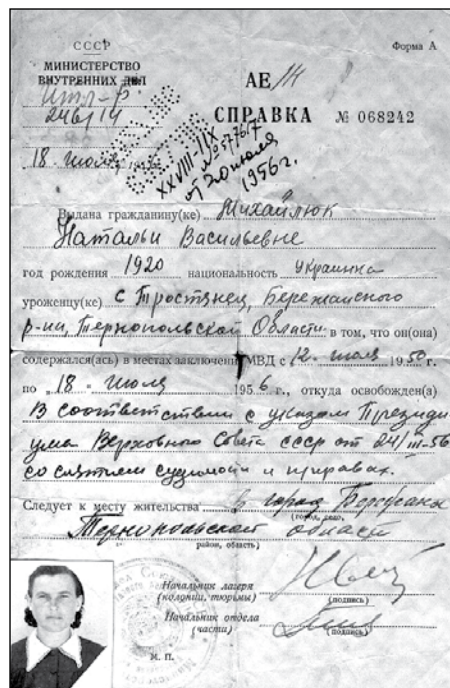
Серед палких патріотів, борців за волю України, ветеранів Української Повстанської Армії почесне місце посідає Наталія Михайлюк, уродженка села Тростянець Бережанського району на Тернопіллі. 20 травня їй виповнилося 90 років.

Виросла вона в побожній працьовитій патріотичній сім’ї Євгенії та Василя Михайлюків – поважних тростянецьких господарів, у яких було п’ятеро дітей – сини Микола, Михайло, Ярослав та дочки Наталія й Текля. Усі вони брали активну участь у Товаристві „Просвіта“, а тому зазнали тиску від тодішньої польської влади.

З „Просвіти“ юні Михайлюки увійшли в Організацію Українських Націоналістів. М. Михайлюк був досить талановитий, писав вірші. Услід за братом в ОУН вступила й Н. Михайлюк.

Спочатку вона була юначкою, виконувала простіші доручення, а згодом, ставши зв’язковою УПА, станичною (псевдо „Ластівка“), вела серйозні конспіративні справи. У тростянецьких лісах, як відомо, проходили вишкіл повстанці, підпільно діяли підстаршинська школа УПА, курси Українського Червоного Хреста. У зв’язкових роботи вистачало. Організовували доставку харчів, ліків, одягу, турбувалися про хворих чи поранених. Після Другої світової війни, у 1945-1950 роках, Н. Михайлюк діяла в підпіллі, хоч знала, що за нею стежать енкаведисти.

У 1949 році сталінські посіпаки схопили Н. Михайлюк й дуже побили (її батька вивезли в Сибір ще у 1945 році). Вдруге арештували в липні 1950 року. Почалися довгі дні й ночі страшних допитів, побоїв. Засудили на 25 років таборів Сибіру. Запроторили в Іркутськ на лісоповал. Через півтора року перевезли в Караганду, де вона захворіла, не могла ходити. Дівчину відіслали в Хабаровський край, де також було багато українських родин, котрих радянська влада вважала ворогами.

СССР
МИНИСТЕРСТВО ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
Форма А
АЕ/III
СПРАВКА № 068242
18 июля 1956 г.
Выдана гражданину(ке) Михайлюк Натальи Васильевне
год рождения 1920 национальность украинка
уроженцу(ке) с. Тростянец, Бережанского р-на, Тернопольской области в том, что он(она)
содержался(ась) в местах заключения МВД с 12 июля 1950 г.
по 18 июля 1956 г., откуда освобожден(а)
В соответствии с указом Президиума Верховного Совета СССР от 24/III-56 г. со снятием судимости и поражения в правах.
Следует к месту жительства в город Бережаны (город, село, район, область) Тернопольской области
Начальник лагеря (колонии, тюрьмы) (подпись)
Начальник отдела (части) (подпись)
М. П.

Довідка про звільнення Наталії Михайлюк з ув’язнення.
З архіву Наталії Михайлюк

У тих таборах перебували Марія Потикевич-Заболотна, Емілія Скасків, Мирослава Бородайко, Анастасія Ганчарська та інші. Н. Михайлюк одружилася з Григорієм Наконечним. До Бережан повернулися у 1956 році. Рідна хата була спалена, міліція не хотіла приписувати їх у місті. Змучені й безнадійні повернулися в Росію, у Воркуту, де перебував після каторги М. Михайлюк, старший брат.

Усе ж вдалося повернутися з Росії до села Урмань, на Бережанщині, де Наконечні прожили 20 років, виховали двох дітей. У 1987 році чоловіка не стало. Діти і внуки живуть на Донеччині, запрошували бабусю до себе, але вона не змогла прижитися у російськомовному середовищі, повернулася у рідний Тростянець.

Тепер вона живе в геріятричному центрі села Саранчуки. Радіє, коли приїжджають у гості діти, ділиться спогадами про пережите, відвідує Богослужіння в каплиці.

Н. Михайлюк дуже любить співати. Особливо зворушливі її пісні з неволі. Ось одна з них:

Везуть нас у далекий край,
В Сибір чи на Алтай.
А місто Львів – коханий сон –
Прощай, прощай, прощай.
Прощайте, друзі ви мої,
Не споминайте зле.
Згадайте ви, як ми в тюрмі
Ділились сухарем.
Сьогодні ми, а завтра ви,
Бо доля в нас одна.
І келих страдницьких терпінь
Ми вип’ємо до дна.

Тетяна Будар,
Бережани,
Тернопільська область

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, жовтень 2010 р.

100 дол.	Співпрацівники Української Служби Голосу Америки з нагоди виходу на пенсію Юрія Саєвича	Washington, DC
	Шмаґала Тарас і Гелен Ярем	Bentleyville, OH
85	Чайковська Любомира	New York, NY
60	Геврик Степанія	Edmonton, AB, Canada
55	Чировські Марія і Лев	East Windsor, NJ
	Пугач Ігор	Macungie, PA
	Воронки Зірка і Роман	Malewood, NJ
50	Американсько-Українська Медична Фундація	Grosse Pointe, MI
	Іванчуки Ліліяна і Адріян	Flushing, NY
	Томоруґи Марія і Ярослав	Clark, NJ
45	Червоняки Катрія і Ярослав	Little Falls, NJ
	Кебузинський Юрій	Gaithersburg, MD
	Місьонґ Наталія	Livonia, MI
40	Федик Мирослав	Fairport, NY
35	Безубяк Анастазія	North Fort Myers, FL
	Сахрин Марія	Toronto, ON, Canada
30	Ганас Юрій	Ancaster, ON, Canada
	Лупо Марія	Morton Grove, IL
	Місьонґ Наталія	Livonia, MI
	Потграбія Параня	Antioch, IL
25	Білинський Ярослав	Newark, DE
	Богонович Роман	Kerhonkson, NY
	Худьо Богдан	Short Hills, NJ
	Федун Василь	Chardon, OH
	Ґудзяк Ярослава	Syracuse, NY
	Кольцьо Ксеня	Seattle, WA
	Кузьо Теодор	Granby, CT
	Мадея Осип	Daytona Beach, FL
	Максимович Анна	Willow Grove, PA
	Мельник Катруся	New Hartford, NY
	Мусій Юрій	Etobicoke, ON, Canada
	Мисько Зореслава	Philadelphia, PA
	Рихтицька Дарія	Warren, MI
20	Білевич Роман	Irvington, NJ
	Довмат Валентин	Soap Lake, WA
	Козак Лідія	North Port. FL
	Ломаґа Марія	Bloomfield, NJ
	Меленка Микола	Whiting, NJ
	Мельник Ярослава	Portland, OR
	Рішко Ірина	Bridgewater, NJ
	Семків Ярослав	Boiling Springs, PA
	Заковоротний Іван	Oxford, CT
15	Борковський М.	Yonkers, NY
	Федоренко Євген	Morris Plains, NJ
	Ґлух Тереса	W. Hartford, CT
	Гальчук Ярослав	St. Catharines, ON, Canada
	Голик Володимир	Toronto, ON, Canada
	Грамяк Мирон	North Port, FL
	Яримович Володимир	Washington, PA
	Коритовський Володимир	Sterling Heights, MI
	Кріслата Марія	Cleveland, OH
	Кулиничі Ольга і Петро	Yonkers, NY
	Лехнюк Ярема	Palatine, IL
	Палій Марія	Jackson Heights, NY
	Полець Олександер	St. Anthony, MN
	Серафин Олександер	Troy, MI
10	Балинський Юрій	Sea Girt, NJ
	Білецький Володимир	St. Paul, MN
	Бучинська Катерина	Southport, NC
	Добчанський Юрій	Silver Spring, MD
	Ґерент Володимир	North Port, FL
	Ґерент Володимир	North Port, FL
	Гуцуляк Олександра	Baltimore, MD
	Кісь Микола	San Bruno, CA
	Клюфас Зоряна	Highland Park, NJ
	Кондзьола Емілія	Salisbury, MD
	Крамаренко Марія	East Windsor, NJ
	Криворучко Анатолій	Ottawa, ON, Canada
	Кульчицький Юрій	N. Royalton, OH
	Куріца Юрій	Park Ridge, IL
	Лаванґа Марія	Philadelphia, PA
	Лонишин Софія	Somerset, NJ
10 дол.	Мартинюк Ігор	Kent, WA
	Мазурок Надія	Edmonton, AB, Canada
	Михалюк Олександер	Philadelphia, PA
	Мисак Текля	Philadelphia, PA
	Обущак Віра	Philadelphia, PA
	Піх Василь	Astoria, NY
	Пизь Теодор	Irvington, NJ
	Риндич Володимир	Philadelphia, PA
	Шульга Андрій	Mattituck, NY
	Слевінський Тарас	Stratford, CT
	Стельмах Адріян	Livonia, MI
	Стеткевич Ярослав	Warren, MI
	Вітович Марія	Chicago, IL
5	Бандура Зенон	Montreal, QC, Canada
	Березюк Софія	Warren, MI
	Білан Василь	Rochester, NY
	Бішко Софія	Amsterdam, NY
	Будний Олекса	Washington, DC
	Кравець Петро	Syracuse, NY
	Кришталович Ярослава	Cleveland, OH
	Лабінський Павло	Cherry Hill, NJ
	Мельник Дмитро	Roslindale, MA
	Плакида Володимир	Deltona, FL
	Росинський Віктор	Ortonville, MI
	Рудик Степанія	Long Island City, NY
	Семенюк Ольга	East Hanover, NJ
	Січ Дмитро	Alfred Station, NY
	Слук Микола	Sloan, NY
	Станецький Ярослав	Elmira, NY
	Сива Степанія	Cleveland, OH
	Тарнавська Анна	Glen Gardner, NJ
	Твердохліб Ірина	Rochester, NY
	Тимюк Дмитро	Baltimore, MD
	Васильків Йосип	Clifton, NJ
	Юркевич Марія	East Hanover, NJ
	Разом:	**2,140 дол.**

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи“ – найстаршої української газети в світі.

Святині Волинського краю

Пам'ятки давнини під річкою Стублою

Річка Стубла, ліва притока Горниці, свою назву виводить від старослов'янського слова „криниця". Першу писемну згадку про неї знаходимо в „Літописі руському" за 1150 рік: „А на другий день він поїхав од Луцька до Пересопниці: тут застиг зненацька Гліба. Бо в той час Гліб стояв табором вище від города Пересопниці, на річці Стублі, і звідти ледве втік сам Гліб у город".

Вздовж берегів Стубли ще в раннє середньовіччя виросли городи Пересопниця, Клевань, замки Старий і Новий Жуків та інші.

Писемні згадки про село Старий Жуків маємо ще з XV ст., коли в 1446 році великий князь Лев Свидригайло надав його князеві Михайлові Чарторийському, а Новий Жуків власністю цих князів став з 1587 року.

Старий і Новий Жуків разом з 14 іншими селами становили ключ маєтків князів Чарторийських, які переходили в XVI ст. до Михайла Дялинського, Холмського підкормія, з 1587 року – до князя Пронського, який заставив їх за 4,000 кіп литовських грошей князеві Янушеві Заславському, по тому знову замки стали власністю князів Чарторийських, які називалися „княжата на Клевані і Жукові".

В селі над річкою Стублою і дотепер зберігаються земляні вали колишнього замку, вибудувані князями Чарторийськими з сторожовими вежами, підземними ходами. Замок побудований на давньому городищі, про що свідчать знайдені тут археологічні пам'ятки XII-XIII ст., а в урочищі Замостя, недалеко замку, натраплено на могилу з бронзового періоду. На загал всі ці околиці, включно з літописною Пересопницею, були заселені далекими предками ще в сиву давнину.

Сучасний храм св. Михайла (1731 рік), як і церква св. Михайла (1611 рік), в Новому Жукові не були першими храмами, а мали своїх попередників, про що засвідчував багатий архів документів і стародруків в церкві св. Михайла в Старому Жукові. Там зберігалися книги „Євангеліон" (Львів, 1727, Почаїв, 1771), „Апостол" (Львів, 1719), „Часослов" (Почаїв, 1758), „Євангеліє" (Львів, 1722), „Служебник" (Львів, 1742), „Октоїх" (Почаїв, 1758), „Книга Апостолів" (Львів, 1749) та інші.

Більшість з цих стародруків залишилися від попереднього храму і свідчили про його багатство і славу, яку залишили щедрі меценати, найвірогідніше, князі Чарторийські, які найдовше володіли цим ключем маєтків по обох берегах Стубли.

Храми над Стублою належать до волинської архітектурної школи – тризрубні, дерев'яні, а церква св. Михайла в Старому Жукові, без сумніву, належить до клясичних зразків монументального церковного будівництва. Вона мала окрему дзвіницю з п'ятьма давніми дзвонами волинської школи людвісарського мистецтва.

Давнє княже містечко Клевань, його околишні села, вже довший час були предметом мого зацікавлення. До цього чарівного краю вели мене стежки наших незабутніх предків, які своєю працею творили добро і красу на рідній землі.

Стубла, яка в давнину була судноплавною, в 1792-1795 роках була ще й кордоном між Росією і Польщею.

Перед тим, як поїхати до Старого Жукова, довго чекав автобуса, збираючи думки про минуле цього краю.

Давній замок князів Чарторийських в Клевані над Стублою чорнів вибитими вікнами та виламаними дверима.

В селі Голишів монументальний храм Преображення Господнього Української Православної Церкви Київського патріярхату (1775) належить до монументальних дерев'яних зразків волинської архітектурної школи. Тут вірні, як і в Старому Жукові, моляться рідною мовою.

Нарешті – Старий Жуків. Церква гарно вписується в навколишню місцевість, піднімає свої хресті до осіннього базхмарного неба.

Сьогодні свято, в храмі повно людей. Настоятель о. Михайло Олійник служить Літургію. Він родом з Бродівщини, закінчив у 1999 році Київську духовну семінарію, а у 2003 році – Київську духовну академію, з 2000 року – на парафії в Старому Жукові. Разом з дружиною Наталею ведуть недільну школу, яку відвідують 53 учні. Вівтарні хлопці допомагають під час Служби Божої. Це учні місцевої школи – Іван та Сергій Приварські, Петро Войтович, Михайло Лозицький. Службу Божу доповнює хор, яким керує Ніна Лозицька.

За більшовиків церква не зачинялася, хоч і були спроби перетворити її в склад, одначе віруючі пильно стояли на сторожі святині.

Хресті на старому кладовищі – це також пам'ятки церковного мистецтва, тесані з місцевого каменя волинськими майстрами.

Над рідною землею пливуть роки, як води Стубли, але залишаються на землі духовні пам'ятки, які створили наші предки, щоб ми відчували їхні дух і працю.

Вежа замку Чарторийських у Клевані. Фото: Петро Власенко

Городище серед заплавів західної Прип'яті

Городище на правому березі річки Прип'ять, навпроти теперішнього села Ветли, належить до так званих „кругляків" (місцева назва колеса), тобто округлених.

Належить це городище до найбільш збережених в районі західньої Прип'яті. Можна його датувати IX-X ст., однак, деякі науковці відносять його до VII-VIII ст.

Як постали округлі городища серед заплавів і боліт? Безпека життя наших далеких пращурів значною мірою залежала від природного середовища, тому вони намагалися використати його в повній мірі. Городище на Прип'яті було недоступне серед величезної за розмірами території непрохідних боліт з трясовинами, плавунами, ямами, які засмоктували все живе. Воно заховане від ворожих очей зеленою пеленою дерев та кущів. Відшукати його практично було неможливо. Пізніше багато з городищ стали замковищами – Нобель, Яревище, Ветли, а також монастирищами, церковищами – знову ж Ратно, Яревище, Нобель.

В X-XII ст. на місці городища було побудовано дерев'яний замок, з дубовими частоколами, сторожовими вежами, житловими та господарськими приміщеннями. Сторожа з веж замку проглядала Прип'ять на багато кілометрів і попереджала про небезпеку. Вона також готова була щомиті стати на його захист.

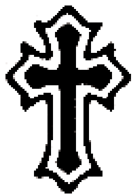
Про наявність замку на давньому городищі в X-XI ст. писав відомий дослідник Волині і Полісся проф. Олександер Цинкаловський, який в середині 1930-их років сам оглядав все те, що лишилося від княжого граду над Прип'яттю. Про те, що на давньому городищі був замок, писав настоятель церкви св. Миколая о. Андрій Прокопович, який обіймав тут парафію в 1878-1894 роках: „На місці нинішнього села Ветел існувало велике містечко з замком, на невеликому острівку, який знаходиться за Прип'яттю, серед непрохідних боліт, але містечко і замок знищено під час воєн. Від містечка не уціліло жодних слідів, а від замку ще й дотепер валяються куски цегли, розкидані на острівку, названому „городище". Городище це заросло дрібними болотяними кущами, а розположені за ним раніш непрохідні болота осушені настільки, що служать для жителів села прекрасними сінокосами".

Першим відомим з історичних джерел власником Ветел був князь Сангушко, якому польський король Казимир 1443 року передав у власність навколишні оселі, землі, ліси. Саме містечко Ветли було на лівому березі Прип'яті, і його оборонні земляні вали з частоколами тягнулися аж до озера Рогізно. На шляху „з варяг у греки" воно відігравало дуже важливу ролю. Ще й дотепер в місцевій топонімці збереглося слово „пристань", тобто місце, де приставали човни. Пристань була західніше сучасного церковища, на лівому березі Прип'яті.

Весняного надвечір'я я з студентами Волинської духовної семінарії Михайлом і Федором Устимчуками оглянули давнє городище, власне те, що від нього залишилося. З розкопаних місць у його західній частині бачили перемішаний ґрунт, який служив основою для визначення віку городища. Від прадавнього городища-замковища залишилася після злив і бур лише велика руїна, але ми впевнені, що воно відкриє ще багато наукових несподіванок, які проллють світло на його минуле і дадуть можливість написати нові сторінки з його історії.

Володимир Рожко,
Луцьк

Церква св. Михайла (1731 рік) в селі Старий Жуків.
Фото: Володимир Рожко

З великим жалем ділимося сумною вісткою, що 18 жовтня 2010 р. відійшов у вічність наш найдорожчий Муж, Батько і Дідусь

СВ. П.

ВАСИЛЬ ОГАР

нар. 24 вересня 1924 р. в селі Урож, Дрогобич, Україна.

Залишилися у глибокому смутку:

дружина – Оксана
доні – Уляна Кушнір з мужем Дейлом та синами Миколою і Михайлом
– Христя Пело з мужем Майком і сином Елеком
син – Орест Огар з донями Адріяною і Марійкою
– та ближча і дальша родина в Україні.

ПАНАХИДА відбулася 21 жовтня 2010 р. в похоронному заведенні Бугай у Ворен, Миш.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 22 жовтня в Українській католицькій церкві св. Йосафата у Ворен, Миш.
Тіло Покійного спочило на цвинтарі св. Духа в Савтфілд, Миш.

Вічна Йому пам'ять!

Про молитви за душу Покійного просить родина.

Братство Колишніх Вояків 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії Станиця в Дітройті, США

Ділимося сумною вісткою з членством і українською громадою про те, що 18 жовтня 2010 р. відійшов у вічність бувший член Управи станиці

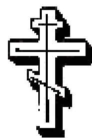
СВ. П.

ВАСИЛЬ ОГАР

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 22 жовтня 2010 р. в церкві св. Йосафата, а відтак на цвинтар св. Гробу у Савтфілд.

Горем опечаленій родині покійного Василя складаємо наше щире співчуття.

Управа станиці

З волі Всевишнього, 22 жовтня 2010 р., відійшла у вічність довголітня парафіянка і сестриця

СВ. П.

ОЛЕКСАНДРА БРИНЬОВСЬКА

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
буде відправлена Панахида
в неділю, 28 листопада 2010 р. о год. 12-ій пол.
в Українській православній катедрі св. Володимира в Ню-Йорку,
160-170 W. 82nd Street

Вічна Її пам'ять!

З глибоким смутком ділимося сумною вісткою, що 2-го жовтня 2010 р. на 86-му році життя відійшов у вічність наш найдорожчий муж, батько і дідусь

СВ. П.

інж. Ігор Яременко

Залишилися у глибокому смутку і жалю:

дружина – Олена
доньки – Вікторія Король з мужем Олесем
– Наталка Николс з мужем Скатом
внуки – Павло і Леся Король
– Данило і Оксана Николс

Похоронні відправи відбулися 9-го жовтня 2010 р. в церкві св. Андрія в Лос Анджелес, Каліф.

Вічна йому пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо, що 27 жовтня 2010 р. відійшов у вічність наш найдорожчий муж, тато і дідусь, проживши 80 років

СВ. П.

РОМАН М. ПОПЕЛЬ

Залишені у глибокому смутку:

дружина – Дуся (Євдокія)
донька – Наталя з мужем Давидом
сини – Богдан з дружиною Сузанною
– Мирон
внуки – Семанта, Нікол, Джосип, Матейко,
– Брендон, Ніколас і Михайло
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

В ДРУГУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у Божу вічність 2-го грудня 2008 р. нашого найдорожчого і незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ, ШВАҐРА І ВУЙКА

СВ. П.

ПЕТРА ВОЗНЯКА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 27 листопада 2010 р.

в Українській католицькій церкві св. свщм. Йосафата в Трентоні, Н. Дж.

Просимо про молитви за вічний спокій Його душі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ`ЯТЬ!

Дружина – Катерина
Донька – Дарія з мужем Михайлом і дітьми Тарасом і Андрієм
Сини – Йосиф з дружиною Олею
– Богдан з дружиною Марійкою і дітьми Стефком і Лярисою.

Діти Оксани Ленець (з дому Тарнавська) зі смутком сповіщають, що 14 вересня 2010 р. після короткочасної хвороби відійшла у вічність їхня Мама.
Відійшла у спокої, оточена люблячою родиною

Оксана Ленець

Народилася 27 січня 1925 р. у Львові, Україна. У 1949 році еміґрувала до Сполучених Штатів Америки. Отримала загальну освіту в Україні, а також закінчила консерваторію у Зальцбурґу в Австрії з кляси скрипки. Вона мала довгу видатну кар'єру скрипаля, даючи концерти в різних округах і граючи впродовж багатьох років з Hudson Valley Philharmonic Orchestra. Не зважаючи на закінчення професійної праці вона продовжувала навчати студентів і грала з кількома групами в Hudson Valley.

Оксана пережила свого улюбленого чоловіка д-ра Володимира Ленця і залишила після себе в скорботі трьох дітей: Дзвіню Маркевич з чоловіком Зеноном, Лідію Білинську з чоловіком Михайлом, Андрія Ленця з дружиною Талею, семеро внуків, а також сестру Дагмару Бойко з дітьми Богданкою та Аскольдом, ближчу і дальшу родину в Америці й Україні.

ПАНАХИДА була відправлена в Українській католицькій церкві св. Трійці в Kerhonkson, NY о годині 10 ранку, в суботу, 18 вересня 2010 р. Похорон відбувся того ж дня на цвинтарі Pine Bush, Kerhonkson, NY.

Замість квітів, пожертви в пам'ять Оксани можна складати на Hospice of Dutchess and Ulster Counties або на American Cancer Society.

Вічна Їй пам'ять!

Ми любимо тебе, Мамо!

В пору пізньої осені минає рік, як відійшов від нас дорогий син, брат, вуйко, кузен.
Відомий театральний і оперний діяч світового значення-

св. пам'яті – РОМАН ТЕРЛЕЦЬКИЙ

3 грудня 1953р. - 22 листопада 2009р.

Залишив в глибокому смутку і жалю:

Маму – Ксеню Федак,
Сестру – Анну з чоловіком Ярославом Чекаловським та родиною,
Брата – Тараса Федака з дружиною Мішел та родиною,
Племінників та Племінниць,
Кузенів – Михайла, Євгена, Володимира Терлецьких з родинами.

Не віриться, сину, що Тебе не стало в цей день...

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою що в суботу, 30-го жовтня 2010 р. після довгої та важкої недуги, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, упокоїлася в Бозі на 98-му році життя наша найдорожча та незаступима МАМА, БАБЦЯ і ТЕТА

СВ. П.

НЕОНІЛЯ з Лісевичів КУЗИЧ

нар. 14 серпня 1913 р. у Заліщиках в Україні.

Залишила у глибокій скорботі:

сина – ЮРІЯ з дружиною ТАНЕЮ
доньку – МАРІЧКУ з чоловіком РОСТИСЛАВОМ СМИКОМ
внуків – МОТРЮ КУЗИЧ
– РОСТИСЛАВА СМИКА
– МАРКІЯНА КУЗИЧА
– АДРІЯНА КУЗИЧА
– ЛАДУ СМИК
сестрінку – сестру ІРИНЕЮ Ч.С.В.В.
сестрінка – ЯРОСЛАВА ГАНКЕВИЧА з дружиною МАСЕЮ, дітьми та внучкою
та родину в ЗСА, Канаді, Англії, Україні та Польщі.

ПОХОРОН відбувся в середу, 3-го листопада 2010 р. у соборі свв. Володимира й Ольги в Чикаґо, Ілл. Тіло спочило на цвинтарі св о. Миколая, в Чикаґо, Ілл.

Вічна Її пам'ять!

З глибоким жалем родина повідомляє, що по важкій недузі, з волі Всевишнього, на 82-му році життя, в понеділок, 8 листопада 2010 р. відійшла у вічність найдорожча мама, бабця, прабабця, тета

СВ. П.

ІРЕНА НИЧАЙ

з дому РЕКШИНСЬКА

нар. 9 червня 1929 р. в Жовкві на Львівщині, Україна.

ПАНАХИДА відбулася в середу, 10 листопада 2010 р. о год. 7:30 веч. в Union Funeral Home, Union, NJ.

Похоронна відправа відбулася в четвер, 11 листопада 2010 р., о год. 9:30 ранку в Українській греко-католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Ірвінґтоні, Н. Дж.

Похована Покійна 11 листопада 2010 р. на цвинтарі св. Андрія у South Bound Brook, NJ.

В глибокому смутку залишаються:
син – Стефан з дружиною Валентиною
донька – Христина з чоловіком
внуки і правнуки
сестрінка – Марта Хом'як з чоловіком Ростиком
ближча і дальша родина в Америці та Україні.

Нехай буде світлою Її пам'ять!

Замість квітів на могилу Покійної родина просить складати пожертви на Український Католицький Університет у Львові.

Вічна Її пам'ять!